

Lietuvoje paminėta Juodojo Kaspino diena

Vilnius, rugpjūčio 24 d. — Lietuvoje rugpjūčio 23 d. minint Juodojo Kaspino dieną, prisiminti pirmosios Sąjūdžio organizuotos demonstracijos ir Baltijos Kelias.

Kaip rašo Vituolis Joneliūnas ir Linas Kontrimas „Lietuvos aide“, šiemet daugelyje Lietuvos miestų ir rajonų Sąjūdžio kvietimu žmonės maldomis pagerbė žuvusius už šalies laisvę, tvarkė kapines, padėjo gėlių prie paminklų.

Sostinėje Lietuvos Laisvės Lyga (LLL) vilniečius pakvietė prie Adomo Mickevičiaus paminklo, kur 1987 metais ji buvo surengusi pirmąjį viešą Molotovo - Ribbentropo pakta smerkiančią demonstraciją.

„Lietuva dar nėra valstybė, nes dabartinė valdžia nekaltai apie savo etnografinių žemių susigražinimą“, kalbėjo lygos pirmininkas Antanas Terleckas. Kaip rašo Kęstutis Joneliūnas „Lietuvos ryte“, Terleckas apgailestavo, kad Lietuvos žmonės nėra vieningi. „Lietuvos aidas“ rašė, kad savo kalboje Antanas Terleckas nuogastavo, kad Molotovo - Ribbentropo pakto davusia Lietuvoje dar gyva. Kalbėjusieji prisiminė 1987-ųjų rugpjūtį, kai LLL pirmoji viešai išdriso pamerkti okupacijos paktą. Daugelis pažymėjo, kad būtent šis renginys paskatino drąsiau siekti Nepriklausomybės.

Seimo deputatas Saulius Pečiūnas pastebėjo, kad prieš aštuonerius metus žmonių susirinkę buvo daugiau. Anot „Lietuvos ryto“, jis klausė kas trukdo politikams susitarti ir surengti vieną bendrą minėjimą, juolab, kad 1987 m. rugpjūčio 23 d. prie A. Mickevičiaus paminklo buvo atėję daugiau žmonių. Šiemet dalyvaavo ne daugiau kaip simtas vilniečių, pastebi „Lietuvos rytas“.

Sovietiniai laikais buvusi Sovietų Sąjungos vadovui M. Gorbaciovui nepabūgęs tiesos pasakyti Z. Lisauskas ragino minėjimo dalyviams „vieningia kumščiu trenkti per valdiančią LDDP“.

Buvusio Laisvės lygos tarybos nario Antano Tučkus nuomone, prieš aštuonerius metus

Rusija laukia rekordiniai mažo javų derliaus

Maskva, rugpjūčio 22 d. (BNS) — Dėl sausros ir trūkumo žemės ūkio technikos Rusijos javų derlius gali siekti tik 67-69 milijonus tonų. Tačiau vyriausybė dar nenusprendė, ar importuos trūkstamą javų kiekį, pasakė šalies žemės ūkio ministro pirmasis pavaduotojas Magomdtagir Abdulasirov.

Jei ministerijos apskaičiavimai išsipildys, tai reikš, kad šiemetinis derlius bus mažiausias per pastaruosius 30 metų. Perna Rusija importavo 3,4 milijonų tonų grūdų. Tai nedaug, palyginti su 1992 ir 1993 metais, kai užsienyje buvo nupirkti atitinkamai 25 ir 11 milijonų tonų.

Federalinė maisto produktų federacija iš šalies ūkininkų jau supirko apie 1,5 milijonus tonų grūdų, iskaitant 500,000 tonų rezervą. Iš viso planuojama supirkti apie 9,5 milijonus tonų. Nepaisant to, ministerija ieško finansavimo šaltinių.

Adolfas Šleževičius net nesusapnavo, kad jis bus premjeras, o jeigu jis tai ir būtų susapnavęs, pasak kalbėtojo, būtų bėgęs skęstis į KGB rūmus. Tučkus sakė, kad aukščiausi dabartinės valdžios pareigūnai tyčiojasi iš žmonių, todėl aštuonerių metų kova dar neturėtų baigtis. „Apibėgome ratu ir vėl sugrįžome į starto pozicijas“, kalbėjo Tučkus, primindamas, kad reikės teisti „mus valdančius kolaborantus“, ir klausė, ar nors vienas deputatų atsisakė savo mandato, kad nebendradarbiautų su kolaborantais.

Jam pritarė Lietuvos Tautininkų Sąjungos narys J. Jasaitis, pareiškęs, jog dabartinė valdžia jau pradėjo tyčiojasi iš kitų mažų šalių, kovojančių dėl nepriklausomybės. „Laisvės idėja yra svertinis valdžioje esantiems žmonėms, kurie naudojami nepriklausomybės vaisiais“, sakė Jasaitis.

Vienas Demokratų Partijos kūrėjų P. Pečiūnas prisiminė, kad į uždraustą 1987 m. paminimą susirinko brandžiausi Lietuvos žmonės, prasidėję kovoti už Lietuvos laisvę. Pasak jo, tokia priesaika reikalinga ir dabar. „Mes atsiimsime iš komunistų valdžią“, — pareiškė Pečiūnas.

Partijos „Jaunoji Lietuva“ narys Edvardas Krikščionas kalbėjo, kad Lietuvoje liko penktoji kolona — KGB inspiuruotos mafijos struktūros. Jo nuomone, Lietuvos žmonės pajėgūs „mafiją pašalinanti“ ir sakė, kad turėtų būti įvertintas 1987 m. rugpjūčio 23 d. demonstracijos rengėjų nuopelnas.

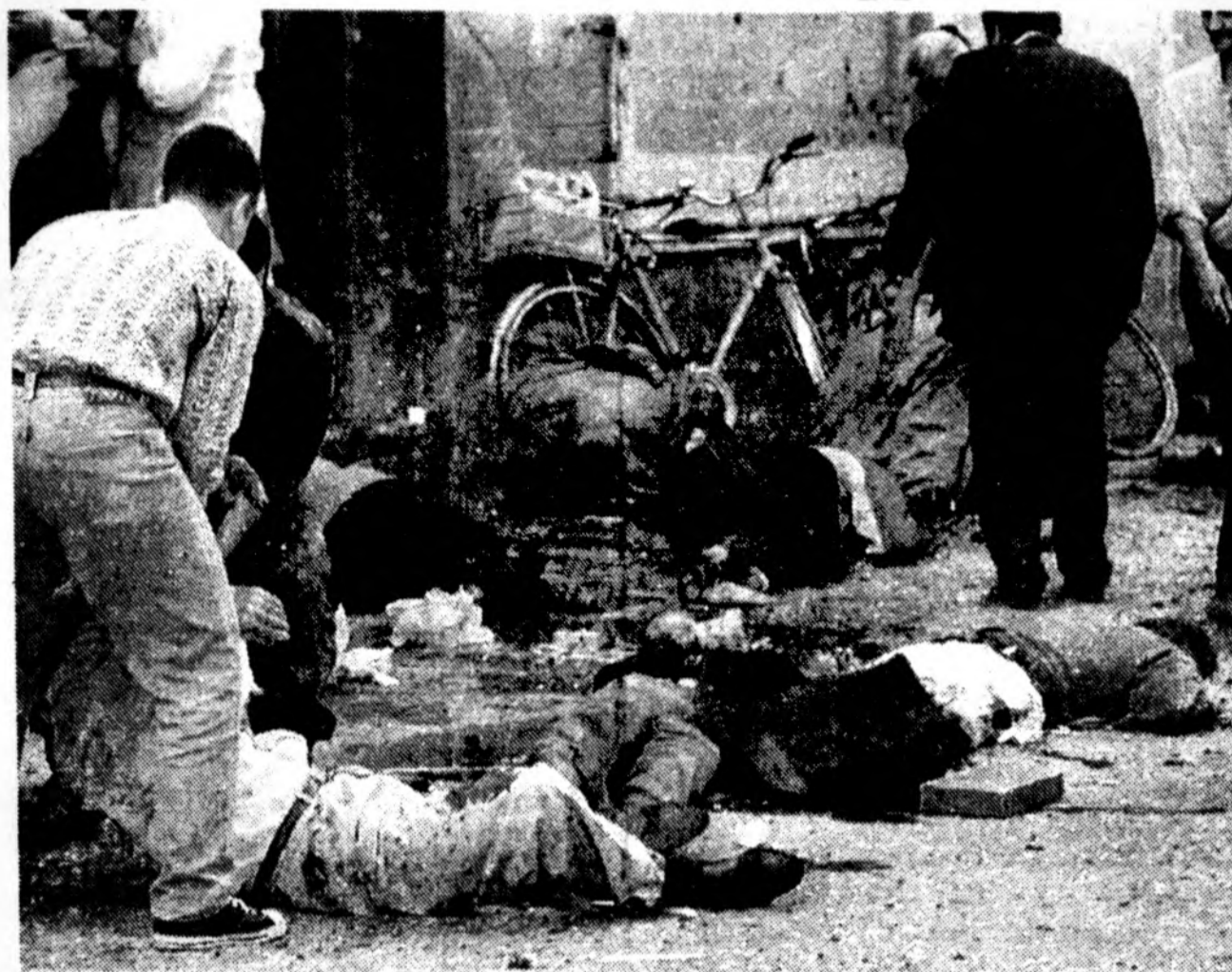
Po šio minėjimo Vilniaus arkikatedroje bazilikoje buvo aukotos šv. Mišios, po jų žmonės Gedimino prospektu atėjo prie buvusio KGB rūmų. Prie jų įvykusiame minėjime kalbėjo Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių), Politinių kalinių ir tremtinių, Politinių kalinių sąjungų, Demokratų partijos, Sąjūdžio atstovai.

„Lietuvos aidas“ rašo, kad Juodojo Kaspino dienos renginiai Kaune prasidėjo 1 val. po pietų. Skambant Vytauto Didžiojo kari muziejaus varpams, prie Laisvės paminklo su gėlėmis atėjo miesto Tarybos nariai, įvairių partijų ir visuomeninių organizacijų atstovai.

I susirinkusiuosius kreipėsi Kauno vicemėrė Vincė Margevičienė. Ji pasakė: „Susirinkome visiems mums šventoje vietoje prie Laisvės paminklo. Susirinkome tam, kad nulenktume galvas šventam atminimui tų, kurie negrįžo, kurie neparėjo, bet šiandien yra su mumis, ir kad visam gyvenimui įsirežtų giliai atmintin šventas mūsų grįžusių brolių ir seserų atminimas“.

Visus susirinkusius prie Laisvės paminklo vicemėrė pakvietė susiglausti, susitelkti ir pagalvoti apie tai, ką galima padaryti savo miestui, kaip prikelti savo valstybę, savo tautą. Savo trumpą kalbą vicemėrė baigė žodžiais: „Šiandien darbo diena, nedaug kas galėjo atvykti, bet visi širdyje turi gedulo juostelę“.

Vakare Kauno arkikatedroje bazilikoje buvo aukojamos šv. Mišios už visus tuos, kurie negrįžo, kurių šiandien gyvųjų tarpe nėra.

Pirmadienį serbų apšaudymu Sarajevu likusieji sveiki padeda surinkti užmuštuosius ir sužeistuosius. Dvi serbų minosvaidžių Sarajevu miesto vidurį paleistos bombos pirmadienį užmušė 37 žmones ir sužeidė 85. Baudžiant už ši veiksmų Jungtinės Tautos pavedė NATO pajėgoms apšaudyti serbų pozicijas, ir tą jos padarė trečiadienį, nuo pirmos valandos ryto. NATO lėktuvai apšaudė serbų pozicijas ne tik aplink Sarajevą, bet ir prie Tuzlos ir Goradžės, kur jau nebėliko Jungtinių Tautų taikos palaikytojų.

Teigiama, kad politika motyvavo Taupomojo Banko pakeitimus

Vilnius, rugpjūčio 24 d. (LA) — Vakar dienos „Drauge“ perdavė „Lietuvos ryto“ žinią, kad Lietuvos Banko įsakymu rugpjūčio 25 d. nušalinta Lietuvos Taupomojo Banko valdyba, susirūpinus šio banko „bloga paskolų politika“. Šiandien pateikiame Aurelijos Liauškienės straipsnį rugpjūčio 24 d. „Lietuvos aide“, kuriame ji teigia, jog pasikeitimą motyvavo ne indėlių apsaugos motyvai, o vyriausybės politiniai siekliai.

Aurelija Liauškienė pradeda straipsnį pažymėdama, kad šiuo metu Lietuvos Taupomajame Banko (LTB) yra 630 milijonų indėlių litais ir valiuta. Vien per liepos mėnesį indėlių šiame banke padidėjo 42 milijonais litų, o per dvi rugpjūčio savaites — dar 17 milijonų litų. Vis dažniau piliečiai, sulaukę, kol pasibaigs anksčiau sudaryta terminuota sutartis kuriame nors komerciniame banke, savo indėlių patiki Taupomajam Bankui. Likvidumo požiriu tai absoliučiai geriausias šalies bankas. Ir vis dėlto štai jau dvi savaites Lietuvos Banko nutarimu šiam bankui uždrausta teikti paskolas, išduoti piniginių laidavimų. Dar daugiau. Lietuvos Banko reikalavimu LTB taryba turi nušalinti visus banko valdybos narius.

Šių metų liepos 3 d. priimtas įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 471 straipsnio pakeitimo“. Jame, be kita ko, teigiama, kad valstybė garantuoja fizinių asmenų indėlių bankuose, kuriuose jie nuosavybės teise priklauso ne mažiau kaip 51% akcinio kapitalo, išmokėjimą indėlininkams pareikalavus įstatymu nustatyta tvarka. Šis įstatymas ir paskatino piliečius nešti pinigus į tokius bankus. Rodos, panikė, nebėliko vietos. Bet, kaip jau minėjome, Lietuvos Bankas priėmė nutarimą įskirti Taupomajam Bankui keisti valdybą, nes šis netenkina Lietuvos Banko nustatytą kapitalo pakankamumo rodiklį ir yra išdavęs rizikingų paskolų.

„Lietuvos aide“ redakcijai pavyko sužinoti, kad LTB likvidumas niekada nebuvo mažesnis už reikalavimą 30% indėlių, kad kapitalo pakankamumas š.m. liepos 1 d. buvo 6,46% (tai gerokai mažiau negu reikalaujama, bet yra bankų, kurių padėtis dar blogesnė), kad tik kelis kartus pažeistas dar vienas reikalavimas (paskolų dydis vienam klientui viršijo 30% banko kapitalo), kad visą praejusią savaitę Taupomojo Banko korespondentinėje sąskaitoje virš privalomų rezervų buvo 30 milijonų litų, kad sąskaitoje buvo 75 milijonai litų, 5 milijonai dolerių, plus 20 milijonų grynaisiais pinigais. Jeigu iš karto į banką būtų kreipėsi bent ketvirtadalis indėlininkų, jiems be jokių problemų būtų buvę išmokėti pinigai. Bet šalia šių iškalbingų skaičių yra ir Lietuvos Banko nutarimas. Kadangi to savo kūrinio nesutiko komentuoti centrinio banko valdžia, pabandydysime patys išsiaiškinti, už ką nemalonėn pateko būtent Taupomajam Bankas.

Vienas to nutarimo punktu, draudžiantis išduoti paskolas, riboja banko pelningumą. Todėl bankas negali įvykdyti įstatymo apibrėžtų kapitalo kaupimo rodiklių. Dar daugiau. Gegužės mėnesį Finansų ministerija su Taupomajam Banku pasirašė sutartį, pagal kurią likutinis pelnas užskaitomas kaip valstybės akcinis kapitalas Taupomajame Banke. Yra jau įdėti ir kitų akcininkų įnašai, bet vis tiek iki šios dienos negautas Lietuvos Banko pritarimas banko kapitalui didinti. O kol jo nėra, negalima akcijų emisijos memorandumo nešti Vertybinių popierių komisijai. Vadinasi, negalima dvigubinti kapitalo. Taip tad ratą sukę apsukę grįžtame prie to paties Lietuvos Banko, kuriam Taupomajam grūmė, kaip jau minėjome. O pats Taupomajis negali pagerinti kapitalo kaupimo rodiklio, nes centrinis nepritaria... O dvigubinant kapitalą pagerėtų kapitalo pakankamumo rodiklis. Didelės nemalonės Taupoma-

sis sulaukė ir dėl rizikingų paskolų, kurios buvo išduotos „Luokės“ gruputei, turėjusiai „Aurobank“ garantą 1994 m. pabaigoje ir 1995 m. pradžioje. Bankui „Lietuvos verslas“ buvo išduota tarpbankinė 4 milijonų litų paskola, kuri, anot Lietuvos Banko susieta su „Luoke“. Ta tarpbankinė paskola išduota kovo 17 dieną. Taupomajam Bankui dar priekaištaujama ir dėl valiutos pirkimo sandėrio.

Taigi banko valdybos nariai dėl panašių „prasižengimų“ palieka postus. Į jų vietą ateis kiti, patikimesni. Savi. Gal turintys ir ekstrasensinių savybių: sugebą iš anksto nuspėti paskolos rizikos laipsnį, galimus vyriausybės nutarimus ir muitų politikos posūkius. Nes būtent šie veiksniai dažnai turi lemiamos įtakos tiek valstybinį, tiek privačių imonių, kurioms ir teikiama paskola, veiklai.

Yra ir dar vienas pasvarstymas. Lietuvos Taupomajis Bankas ilgą laiką specializavosi ir turi absoliučiai didžiausią gyventojų sąskaitų skaičių. Tam, jog būtų teikiama daugiau paskolų, reikia aptarnauti ir juridinius asmenis, kuriuos iš kitų komercinių bankų pritraukti labai sunku. O subraškėjęs komercinis „Aurobankas“ kaip tik ir aptarnauja tokius juridinius asmenis, ir valstybės kodėl ta sąskaita. Tad įdomu, kodėl ta sąskaita ne bankuose, kuriuose valstybė turi ne mažiau kaip 51% akcinio kapitalo, pvz., „Aurakomo“, Valstybiniame komerciniame ar Žemės ūkio bankuose, o liūdnai garsėjančiame komerciniame banke — Aurabanke?

Atsistatydino Lenkijos viceadmirolas

Varšuva, rugpjūčio 23 d. (BNS) — Lenkijos vidaus reikalų ministerijos kariuomenės vadovas viceadmirolas Marek Toczek rugpjūčio 22 d. atsistatydino dėl rinkiminio skandalo.

Irodyta, jog kai kurie karininkai vertė kareivius pasirašyti už prezidentą Lechą Wałęsą, kad jis galėtų būti rinktas naujai kadencijai. Pagal Lenkijos rinkimų įstatymą kandidatai gali dalyvauti rinkimuose, tik surinkę 100,000 parašų.

NATO lėktuvai apšaudė serbų pozicijas

Sarajevu, Bosnija-Herzegovina, rugpjūčio 30 d. (OMRI) — Kelis NATO narių-šalių sprausminiai lėktuvai pasirodė Sarajevu padangėje apie 2 val. ryto, pakilę iš oro bazių Italijoje ir nukilę uro nazių Adrijos jūroje. Jie bombardavo serbų pozicijas aplink Sarajevą, bausdami už pirmadienį serbų įvykdytą Sarajevu apšaudymą minosvaidžiais, kuriame buvo užmušti 37 asmenys ir sužeisti daugiau kaip 80. Apyaušry jie padarė trumpą pertrauką.

Jungtinių Tautų Greitojo reagavimo pajėgas sudarančios britų, prancūzų ir olandų sunkiosios artilerijos pajėgos paleido daugiau kaip 600 šūvių į Sarajevu supančias serbų pozicijas. Amerikos Balso radijas pranešė, kad į visus taikinius pataikyta. Šios JT pajėgos taip pat apšaudė serbų pozicijas prie Tuzlos ir Goradžės miestų vadinamų „saugiuju zonu“. Ypač dabar reagentinės Tautos jaučia greito reagavimo svarbumą, nes visos saugiosios zonos yra likusios be JT tautų taikos palaikytojų, paskutiniams išvykus iš Goradžės praėjusią savaitę. Be to, ši kartą buvo be jokių abejonų nustatyta, kad šūviai į Sarajevą tikrai šauti iš serbų pozicijų, kad kaltininkas aiškus. Be to, kai tose saugiosiose zonose nebėra JT karių, kuriuos serbai galėtų bandyti paimti įkaitais, JT ir NATO gynėjai jaučiasi laisvesni veikti.

Per Lenkiją eis dujotiekis

Varšuva, rugpjūčio 23 d. (BNS) — Lenkija ratifikavo protokolą tiesti per šalį dujotiekio liniją iš Sibiro į Vakarų Europą. Projektui įgyvendinti skirta 2,5 bilijonai dolerių. Dujotiekis tęsis nuo Jamalos pusiasalio Sibire iki Vokietijos.

Protokolą Rusija ir Lenkija pasirašė šių metų vasarį per Rusijos ministro pirmininko Viktoro Černomyrdino vizitą. Dokumente numatomos techninės, tiekimo ir finansavimo detalės. Planuojama, kad 1997 m. dujotiekio pratekės 5 bilijonai kubinių metrų gamtinių dujų. 2010 metais, kai bus baigti visi montavimo darbai, dujų kiekis išaugs iki 65,7 bilijonų kubinių metrų. Lenkijos dujų importas išaugs nuo 3 iki 14 bilijonų kubinių metrų.

Pagal sutartį Lenkijos vyriausybė skolinis lėšas 15% visos projekto vertės — 300-350 milijonų dolerių. Likę 85% bus padengti pinigais, gautais parduoant Rusijos dujas, kai dujotiekis pradės veikti.

Pirmosios 102 kilometrų dujotiekio atkarpos nuo Vokietijos sienos iki Lwówek miesto statyba prasidės spalio mėnesį ir bus baigta 1996 m. antrą ketvirtį. Dabar Lenkija kasmet sunaudoja apie 10 bilijonų kubinių metrų gamtinių dujų, iš jų apie 4 bilijonai pagaminama šalyje. Iki 2010 m. dujų poreikis gali išaugti iki 22-27 bilijonų kubinių metrų.

Speciali ministerijos komisija pranešė, jog M. Toczek žinojo apie šį parašų rinkimą ir jam neprieštaravo. Informacijos priemonės apie pažeidimą pranešė jau prieš dvi savaites, sukeldamas protestą lenkų visuomenėje.

Bosnijos serbų pajėgos atsiliepė į NATO puolimus, šaudydamos į Sarajevą ir leidamos raketas į Sarajevą, kur yra ir Bosnijos kariuomenės bazė. Bosnijos serbų radijas iš Pale miesto rugpjūčio 30 d. pranešė, kad NATO puolimai gali padaryti „masyvią“ žalą ir kad nėra pateisinimo tokiam puolimui.

Jungtinėms Tautoms iš puolamų vietovių išvedus visus vakariečių dalinius, vieninteliai ten likę „mėlynieji šalmai“, yra rusai. Nemanoma, kad serbai norės užsitraukti Rusijos rūstybę, juos puldami.

Amerikos Balso radijas paskatavo JAV prezidentą Bill Clinton, kuris išreiškė viltį, kad NATO puolimai paskatins taikos procesą, įtikindami serbus ateiti prie derybų stalo rimtoms deryboms.

Britanijos „The Independent“ laikraštis ir vienas Britanijos atstovas Jungtinėse Tautose kritikavo puolimą ir nespėjo Bosnijos kariuomenę nepasinaudoti nauja, jiems teigiama pozicija.

Bosnijos ministras pirmininkas Haris Silajdžić rugpjūčio 30 d. pareiškė, kad šie NATO puolimai yra „labai svarbus žingsnis į taiką, nes jie atstato tarptautinės bendruomenės patikimumą. Viliuosiu, kad serbai ir Belgrado režimas suprato“.

BBC pranešė, kad NATO veiksmams reikšima, kad Jungtinės Tautos perėjo iš taikos kūrimo į privermtą taikos laikytį („peace-enforcing“). Reuteris šiuos veiksmus pavadino „intensyviausia karine intervencija visame Bosnijos konflikte“. Ji taip pat buvo pavadinta didžiausia kovine misija NATO istorijoje.

„Amerikos Balsas“ tačiau klausė, kodėl tokios intervencijos nebuvo anksčiau, pvz., kai serbai užpuolė Srebrenicą ir Žepą, ar net viso karo pradžioje. Nuo 1992 m. nuo serbų šaudymo Sarajevu mieste žuvo 10,500 žmonių ir 50,000 sužeisti. Matyt, kad rugpjūčio 28 d. puolimas pagaliau jau buvo paskutinis lašas.

Sarajevu gyventojai jau buvo visai netekę vilties sulaukti kokios nors gynybos iš Vakarų ir tad buvo labai maloniai nustebinti rugpjūčio 30-sios rytą, išgirdę NATO sprausminius, pranešė „Amerikos Balsas“. Reuterio agentūros korespondentas pacitavo nuo savo balkono NATO lėktuvus stebintį žmogų, kuris reginį apibūdino „labai, labai gražiu“.

Spontaniškai gatvėse žmonės pradėjo džiuginti ir švęsti, kad pagaliau emėsi veiksmų po tiek daug mūsų miesto nekaltų žmonių kentėjimo. (Mūsų puolėjai) yra „gyvuliai, žvėrys, ir dabar gauna tą, kas jiems priklauso“.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 31 d.: Raimundas, Izabelė, Vilmantė, Vilmantas. 1993 m. Rusijos kariuomenė išvedama iš Lietuvos. 1994 m. Rusijos kariuomenė išvedama iš Latvijos ir Estijos.

Rugsėjo 1 d.: Egidijus, Verena, Gunda, Eigtas, Varūnė. 1939 m. prasidėjo Antrasis Pasaulinis karas. Lietuva pasiskelbė savo neutraluma.

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

DAR IŠ LIETUVOS VYČIŲ 82-JO SEIMO

IŠKILMINGAS BANKETAS

Kiekvienas Lietuvos Vyčių seimas, baigus darbo posėdžius ir išrinkus naują centro valdybą ateinantiems veiklos metams, švenčiamas iškilmingu banketu. Taip ir 82-ji šventė šeštadienį, rugpjūčio 12 d., Novi Hilton viešbutyje, Novi, Michigan.

Banketą, 400 jame dalyvavusių asmenų pasveikinimu, pradėjo 82-jo seimo rengimo komiteto pirmininkas Tim Baibek. Invokaciją sukalbėjo vakaro programai vadovavęs kun. J. Walter Stanievich. Po puikios vakarienes vyko oficialioji banketo dalis, pradėta naujai išrinktos CV pristatymu ir supažindinimu su garbės svečiais, o jų buvo gana gausus būrys; vysk. Paulius Baltakis, prel. Algimantas Bartkus, kun. Gintaras Grušas, kun. Alfonsas Babonas, World Medical Relief, Inc. direktorė Carolyn George, Šv. Antano parapijos tarybos pirm. Algis Zaparackas, LSSI vadas Mykolas Abarius, Algirdas Vaitiekaitis, suruošęs įspūdingą parodą, ir bankete dalyvavę Šv. Antano parapijos mokyklos buvę įvairių laidų mokiniai.

Roberto Boris pristatytas, medaliu už nuopelnus, įvertinantis jo pasidarbavimą Lietuvos labui, buvo pagerbtas George Perles, lietuvių kilmės buvęs Michigan State universiteto vyr. futbolo komandos treneris, „Pagalba Lietuvai“ golfo dienos pirmininkas.

Dorothy Banos išvardino septynis Lietuvos Vyčių stipendijas laimėjusius asmenis. Loreta Stukienė pristatė už nuopelnus Lietuvos Vyčių organizacijai ir Lietuvai į Garbės narius šiame seime pakeltus Frank Petrauską ir muz. Faustą Strolią.

Lietuvos reikalų pirmininko Vincent Boris pristatytas, „Lietuvos draugo“ žymenių buvo pagerbtas Glen Haydon, Mercy International Health Services pirmininkas, už jo darbą ir veiklą Lietuvos sveikatingumo reikaluose.

Oficialioji banketo dalis buvo baigta centro valdybos pirmininkės Evelynos Oželienės žodžiu.

Vyko ir trumpa programėlė, atlikta šiame suvažiavime dalyvavusių buvusių Šv. Antano parapijos mokyklos absolventų.

Užgrojus Juozo Aukštackalnio orkestrui, buvo malonu pašokti, pabendrauti ir atnaujinti pažintis su seniai bematytais draugais.

„MYLĖSI LIETUVĄ IŠ TOLO“

Nuo rugpjūčio 8-tos iki 12-tos dienos Novi Hilton viešbutyje vyko „Mylėsi Lietuvą iš tolo“ pavadinta paroda. Tai buvo Algirdo Vaitiekaičio pastangomis paruošta įspūdinga Lietuvos Vyčių 102 kuopos istorinė veiklos paroda. Joje nuotraukomis, spaudos iškarpomis ir trumpais aprašymais pavaizduota Vyčių veikla – šokiai, chorai, bendradarbių talkos pakuojant ir rūšiuojant vaistus ir medicinos priemones per World Medical Relief, Inc., įstaigą siuntimui į Lietuvą. Parodytas ir Šv. Antano parapijos gyvenimas nuo jos įsteigimo iki šių dienų. Apibūdinama ir Lietuvos istorija – Karaliaus Mindaugo laikai, sukilimai, okupacijos, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimas, Dariaus ir Girėno skrydis, tremtiniai, Bažnytinis gyvenimas, popiežiaus Jono Pauliaus Antrojo apsilankymas Lietuvoje ir kt. Paroda dėmesį ne tik Lietuvos Vyčiams, bet visi turėję proga ją pamatyti.

SUVAŽIAVIMĄ BAIGIANT

Sekmadienį, rugpjūčio 13 d. ryta, po atsisveikinimo pusrūšių vyko į Šv. Antano parapijos bažnyčią, tą dieną šventusią savo 75 metų veiklos jubiliejų. Nors oro temperatūra buvo daugiau 90 laipsnių, bažnyčia buvo pilna. Procesiijoje į bažnyčią buvo nešamos JAV, Lietuvos ir Vyčių vėliavos, dalyvavo Detroito arkivyskupas kardinolas Adam Maida, jo sekretorius kun. G. Michael Bugarin, vysk. Paulius Baltakis, prel. A. Bartkus, klebonas kun. Alf. Babonas, kun. J. Anderlonis, kun. J. Walter Stanievich, kun. V. Kriščiūnevičius, kun. G. Grušas, 4-to laipsnio kandidatai, Garbės nariai ir Lietuvos Vyčių centro valdyba.

Bažnyčioje kun. J. Anderlonis vadovavo ritualui, kur ketvirto laipsnio medaliai buvo įteikti Evelynai Oželienėi, Elenai Mikalaukas, John ir Aldona Stanievich, Vincui Boris, Theresai Vaitkus, Ruth Wagster, Audrey Toole ir Evelyn Prep.

Prisitaikinus naująją centro valdybą, sugiedotas Vyčių himnas.

Mišių metu įspūdingai giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. Stasio Slizio. Skaitinius skaitė Antanas Osteika ir Theresa Medonis.

Lietuvos Vyčių organizacijos Garbės nariai 82-jo seimo bankete š.m. rugpjūčio 12 d. vykusiaime Novi, Michigan.

Nuotr. R. Juškaitės

Pamokslą sakė kardinolas Adam Maida. Jis pasveikino Šv. Antano parapiją, švenčiančią 75 metų sukaktį ir Lietuvos Vyčius aktyviai dalyvaujančius parapijos gyvenime. Nors rajono gyventojai pasikeitė, Šv. Antano parapija ir bažnyčia tebevyvuoja! Kardinolas prižadėjo, kad, kol bus parapijiečių, bažnyčia gyvuos. Linkėjo sulaukti 100 ir 150 metų sukaktį. Prisiminė Šv. Petro parapijos ir bažnyčios uždarymą ir bažnyčios įrengimų persiuntimą į Alytų.

Visuotines maldas perskaitė Robertas Boris. Aukos nešė parapijiečiai – Ona Kašlienė, Helen Smolek, Peter Parin, Algis Zaparackas, vienuolės ses.

tuvos žmonėms, kad parentų bažnyčias, kad jos neužsidarytų. Kardinolas pagyrė įspūdingai giedojusį chorą, kuriam plojo jis ir visi dalyvavę Mišiose. Pabaigai sugiedojus „Glory to God“ buvo išneštos vėliavos, o Lietuvos Vyčiai dar susibūrė ant bažnyčios laiptų oficialiai nuotraukai su kardinolu Adam Maida, vysk. P. Baltakiu, prel. A. Bartkumi ir kitais kunigais.

Suvažiavime dalyvavo 190 asmenų iš 5 JAV rajonų ir 34 kuopų. Jų tarpe – 163 delegatai, 2 antrininkai, 11 Centro valdybos narių ir penki svečiai. 1995 metų suvažiavimas buvo darbingas ir sėkmingas. Seimo rengimo komitetas dėkoja vi-

VERTINAMI „PAGALBA LIETUVAI“ DARBAI IR ŠALPA

Lietuvos Vyčių organizacijos padalinys „Pagalba Lietuvai“ susilaukė padėkos laišku iš Lietuvos.

R. Ulkštiniene, Šiaulių ligoninės vaikų ligų klinikos vadovė rašo: „Nuosirdžiai dėkojame už Jūsų pagalbą mūsų mažųjų ligonių gydyme ir slaugoje. Visokeriopos Jums dėkoms ir sveikatos“.

Elva Marciulionienė, Caritas diagnostikos centro direktorė Kaune pareiškė: „Esame labai dėkingi Lietuvos Vyčiams už siuntą iš „Aid to Lithuania“, kurį mus pasiekė birželio 14 d. Mes gavome 41 dėzes, kuriose buvo medicininė literatūra, vaistai, ligonių slaugos priemonės ir kita skirtą Diagnostiniam Centru. Esu dėkinga už pasitikėjimą, kurį suteikėte man ir gautą labdarą stengiausi paskirstyti tiems, kurie labiausiai jos reikalingi“.

Kauno Akademinės klinikos pediatric chirurgas vyriausiasis gydytojas, dr. V. Barauskas ir dr. J. Valentinas, pediatric urologist rašo: „Kauno Akademinės klinikos vardu norime Jums asmeniškai padėkoti už Jūsų paslaugų dėmesį ir labdarę mūsų klinikai. Sunku būtų veikti be jokios humanitarinės pagalbos iš užsienio kraštų šiame komplikuotame laikotarpyje mūsų jaunoje respublikoje“.

Kauno Medicinos Akademinės Angiography skyriaus vyriausiasis gydytojas, dr. Antanas Raitelaitis pareiškia: „Mūsų skyriaus vardu dėkoju Jums už širdies priemonės (cardiovascular balloon dilation catheters ir hemostasis introducers). Mūsų angiography skyriaus atlieka 1,200 procedūrų per metus, įskaitant 500 coronarographies. Kadangi mūsų ekonominė padėtis yra sunki, Jūsų parama yra labai svarbi mūsų ligoninei“.

I. S. Paukštys iš Kauno Raudono Kryžiaus ligoninės rašo: „Dėkojame Jums už vaistus, kuriuos atsuntėte mūsų ligoninei. Mūsų ligoniai ir gydytojai labai įvertina Jūsų siuntą ir mūsų viltis yra, kad ir ateityje Jūs ir vėl padėsite mums“.

Naomi Vanagienė iš Vilniaus universitetinės Antakalnio ligoninės rašo: „Atsiunčiu padėkos laišku už gautus vaistus, kuriuos sėkmingai gavome. Džiaugiamės! Vaistai labai reikalingi ir išdalinami įvairių skyrių ligoniams. Kitas patvirtinta „Vytis“ redaktore, o adv. Saulius Kuprys patvirtintas teisiniu patarėju 1995-96 metams.

Kitas Centro valdybos suvažiavimas numatytas š.m. spalio 14 d. Philadelphia, PA. Jį globo Lietuvos Vyčių 3 kuopa.

Detroito Šv. Antano lietuvių parapijos 75 metų sukakties šventėje, po iškilmingo šv. Mišių p...parapijos saleje vykusiose vaitėse. Iš k. – buvęs parapijos klebonas kun. Walter Stanevich, buv. Dievo Apvaizdos parapijos klebonas kun. Viktoras Kriščiūnevičius ir vysk. Paulius Baltakis.

Nuotr. Jono Urbono

Aušra Garliauskaitė ir ses. Sophia Strakšytė, Lietuvos Vyčių CV pirm. Ev. Oželienė ir Regina Juškaitė.

Baigiamajame žodyje vysk. Paulius Baltakis sveikino Šv. Antano parapijos kleboną kun. Alf. Baboną, visus parapijiečius, Lietuvos Vyčius ir visus susirinkusius švesti šį didingą jubiliejų.

Zodį tarė ir kardinolas Adam Maida. Jis sveikino vysk. P. Baltakį, linkėjo išstvermės ir pažadėjo Detroito arkidiecezijos paramą – 10,000 dol., skiriamą lietuvių telkiniams Sibire, Lie-

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBOS POSĖDŽIAI

Lietuvos Vyčių centro valdybos ir komitetų pirmininkų posėdis vyko 82-ojo L.V. seimo metu š.m. rugpjūčio 10 d., Novi Hilton viešbutyje, Novi, MI. Vadovavo C.V. pirmininkė Evelyn Oželienė. Kun. Juozas Anderlonis sukalbėjo maldą. Būvo pranešta, kad įsteigta nauja kuopa. – Šv. Mykolo 156 kuopa veikianti Shamokin, PA. Kuopoje 21 jaunesnio amžiaus narys. Pranešta, kad bus steigama nauja 102/79 jaunimo kuopa, vadinama „Detroito rajono“ kuopa, nes apjungs jaunuolius priklausančius Detroito ir Southfieldo kuopoms. Vajus liturginių rūbų pirkimui buvo sėkmingas. Suaukota 10,000 dol., kurie bus įteikti prelatui Algimantui Bartkui, Šv. Kazimiero kolegijos direktoriui Romoje, per šį seimą.

Iždininkas perskaitė 1995-96 biudžeto pasiūlymą.

Posėdis baigtas malda. Antras Centro valdybos posėdis vyko rugpjūčio 12 d., tuoj po Centro valdybos rinkimų ir seimo uždarymo. Vadovavo pirmininkė Evelyn Oželienė. Kun. Juozas Anderlonis pakviestas dvasios vado pareigoms 1995-96 metams. Marytė Abbott

Detroito Šv. Antano lietuvių parapijos 75 metų sukaktuvių šv. Mišias koncelebruoja Detroito arkivyskupas kardinolas Adam Maida. Iš deš. – prel. Algimantas Bartkus, Šv. Antano par. klebonas kun. Alfonsas Babonas, vysk. Paulius Baltakis, kardinolas Adam Maida, buv. klebonas Walter Stanevich, kun. Gintaras Grušas ir kun. Viktoras Kriščiūnevičius.

Nuotr. Jono Urbono

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesučiuniam. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	¼ metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)			
Tik šeštadienio laida	\$100.00	\$55.00	
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pijus Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priemonėmis, gavus prašymą, kas nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

vaistus, lašus nuo glaucomos, paskyrėm Veteranų ligoninei. Jie buvo labai dėkingi už dovaną. Ačiū Jums už Jūsų rūpestį ir pagalbą!”

Dr. Emilija Montvilienė, Lietuvos Caritas federacija Vilniaus vyskupija pareiškė: „Dėkoju už slaugos priemones, medikamentus. Mūsų vyskupijos Caritas vaistinė jau buvo ištuštėjusi, o dabar jau daugelis gali pasidžiaugti labai reikalingais vaistais. Slaugos priemonių ir medikamentų gavo 9 vyskupijos ligoninės. Jų vardu dėkoju ir Jums ir Jūsų padėjėjams, rėmėjams ir linkiu išstvermės, sėkmės ir Dievo palaimos kilniuose darbuose“.

Paruošė Regina Juškaitė

ANGLIKONAI PRIĖMĖ KATALIKŲ TIKĖJIMĄ

Dar du anglikonų vyskupai emeritai Konrad Meyer ir Richard Rutt perėjo į katalikų tikėjimą ir priėmė katalikų kunigystės šventimus.

Po to, kai Anglijos Bažnyčios generalinis sinodas nutarė teikti kunigystės šventimus moterims, 250 anglikonų dvasininkų perėjo į katalikybę, 20 pasirinko ortodoksų Bažnyčią. („Katalikų pasaulis“, Nr. 7)

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Ophthalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

Dr. V. J. VASAITIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
4817 W. 83 St., Burbank, IL
Tel. 708-423-6114
Valandos susitarus

Cardiac Diagnostics, Ltd.

6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOMA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Samperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už
priemamą kainą. Pacientai priimami
absoliučiai punktualiai. **Susitarimui**
(kalbėt angliskai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v.p.p. 7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.r. 12 v.p.p.

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ZAIZDAS IR
IŠSIPLIETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-9969 arba (312) 489-4441

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2809
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v.p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.r. - 12,
ketvd. 12-4 v.p.p., penkt. 12-6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Kinija nusileido

Geraldine Ferraro (pirmininkė yra Hillary R. Clinton), kad konferencija pasirošiusi kritikuoti Bejingo vyriausybę už gausius moterų teisių pažeidimus.

Iškylus rimtai galimybei, kad JAV prezidento žmona nedalyvaus konferencijoje, rugpjūčio 25 d. netikėtai Kinijos žinių agentūra paskelbė, kad Harry Wu paleistas ir jau pakeliui į San Francisco. Dabartinis Kinijos prezidentas Jiang Zemin tuo aiškiai parodė, kiek svarbos teikia santykių su JAV pagerinimui ir Hillary R. Clinton atvykimui, nes pati opiausia vyriausybė pašalinti Kinijos klišius buvo pašalinti. Kinijos klišius buvo taip pat nutraukę savo laivyno manevrus ir raketų bandymus prie Taivano krantų ir net be teismo paleido du Hong Kongo žurnalistus, apkaltingus šnipinėjimu. Be to, Jiang Zemin pareiškė norą susitikti su prezidentu Clinton. Toks susitikimas jau planuojamas šį rudenį, o Hillary moterų konferencijoje dalyvausianti. Ji yra įsitikinusi, kad šis moterų sąskrydis nėra apie politiką, o apie pastangas „investuoti į žmoniskumą, pabrėžti moteriškumą ir šeimos svarbą, padaryti pasaulį geresniu“.

Harry Wu kiniečių kalėjimas — ne naujiena. Nors jis tik 58 m. amžiaus, bet praleidęs 19 metų tenkščiuose kalėjimuose ir darbo lageriuose už veiklą žmogaus teisių baruose. Tik 1985 m. jam pavyko patekti į Ameriką ir vėliau tapti piliečiu, tačiau sąveikios kovos neatsisakė, kelė kartų buvo slaptai nulykęs Kiniją, filmavo ir fotografavo baisias gyveno ir fotografavo, kuriose laikomi politiniai kaliniai, paskleisdamas tą medžiagą Vakarų pasaulyje. Suprantama, kad Harry Wu įtrauktas į labiausiai Kinijos saugumo paieškoms žmonių sąrašą ir buvo areštuotas pirma pasitaikiusiuose.

Kadangi amerikiečiai lojaliai gina savo piliečius (net jeigu jie neseniai įsigiję pilietybę) nuo persekiojimų kituose kraštuose, Harry Wu netrukus tapo ne tik protestų Kinijos vyriausybei objektu, bet taip pat įtampos tarp respublikonų ir demokratų Vašingtone simboliu. Respublikonai, tiek Atstovų rūmose, tiek Senatų pūsakė prieš Hillary Rodham Clinton dalyvavimą moterų konferencijoje Kinijoje. Be abejo, tas priešinis buvo daugiau vidaus politikos pobūdžio, nes moterų konferencija neturėjo iš viso būti siejama su Harry Wu įvykiu.

Nepaisant, jog jau 1950 m. Mao Tse-tung oficialiai suteikė Kinijos moterims lygias teises ir paskelbė, kad jos „ant savo pečių išlaikancios pusę dangaus“, moterų teisių pažeidimai nesiliauja ir Jungtinių Tautų sąrašas iš 185 valstybių kiniečių turimoms teisėms savo šalies suteikta tik 122-toji vieta. Ši konferencija kaip tik ypatingu būdu atkreipsiant dėmesį į Kinijos moteris ir galbūt duos joms paskatą kovoti už geresnį savo rytojų. Tai pabrėžė ir JAV moterų delegacijos vicepirm.

prie savo sodybų. Ir ta gaivališka meilė savyjai sodybai ejo paveldėjimo keliu iš tėvo į sūnų, iš vienos kartos į kitą.

Komunistai šiai nuotaiškai labai gerai žinojo ir perprato. Jie labai gerai žinojo, kad mūsų ūkininkai geru savo nuosavos žemės neatsisakys ir laisvu noru savo sodybų neapleis. Jie jau į patyrimo žinojo, kad žemės ūkio kolektyvizacija bus imanoma tik teroro ir žudynių keliu igyvendinti. Jie taip pat labai gerai suprato, kad ūkininkai ir žemės ūkio darbininkai yra patys didžiausieji komunistinės santvarkos priešai. Tad norint šalia igyvendinti komunistinę santvarką, yra būtina galimai greičiau sunaikinti visą ūkininkų luomą.

Žemės ūkio ir ūkininkų naikinimą pavergejas pradėjo nuo pirmos dienos, vos tik Raudonoji armija peržengė Lietuvos sieną. Tuojau buvo paskelbta bolševikinė nauja žemės reforma. Ir ši reforma buvo galvotrukiškais vykdoma.

Ūkininkams buvo palikta ne daugiau kaip 30 ha bendro ūkio ploto. Ūkiuose pasilikę ūkininkai turėjo mokėti didžiules duokles. Komunistinė valdžia jie turėjo atiduoti visus turimus derlių išteklius ir didelę dalį gyvulių. Prievolių duoklės buvo užkrautos ne tik ūkininkams, bet ir amatininkams, mokytojams, vietos valdininkams, kurie tik turėjo nors kiek žemės. O juk tie mažžemiai pardavinėjo nieko nepagamindavo. Sovietinė propaganda tvirtino, kad produktai yra reikalingi alkstantiems pamaitinti. Bet iš tikrųjų buvo ne taip. Liūto dalis atiteko Raudonosios armijos kariūnais išmaitinti. O kita dalis buvo išvežama į Rusiją ir į kitas Sovietų Sąjungos dalis. (Bus daugiau)

Veiveriuose liepos 15 d. buvo pašventintas žuvusiems partizanams paminklas, kurio pastatymo išlaidas padengė Romo Kalantos šaulių kuopa iš Floridos. Nuotr. Jono Ivaškevičiaus

VĒLIAVA, KURI NEPLEVĒSAVO ŽAIDYNĖSE

Keletas prisiminimų iš tikrą pasibaigusį V Pasaulio lietuvių sporto žaidynių gal nedaug ką pridės nauja į žaidynių istoriją, išskyrus vieną faktą, kuris ir šį straipsnį parašyti šį straipsnį.

Žaidynių atidarymas liepos 30 d. Vilniaus Kalnų parke išties buvo įspūdingas. Jis plačiai aprašytas spaudoje, nušviestas per radiją, televiziją ir vargu ar ką nauja bepasakys. Tačiau pasigedau renginio komentaro. Diktoriaus privaleto lengva užomina, taikliai nuoroda, gal eilraščio posmu informuoti kas vyksta aikštėje. Ne pro šalį būtų buvęs ir lapelės šventės dalyviui, kaip pavyzdžiui, kaip operos programoje, informuojantis apie režisieriaus Gedimino Kazlausko sumanytą Gedimino medžioklės ir sapno pavaizdavimą.

Apmaudu, kai apie tai sužinai kitą dieną iš laikraščio.

Lygiai taip pat negalima buvo palikti nepaaiškinus, pavyzdžiui, kodėl tarp šokėjų risona maži arkliai ir šen ten siuvinėja neįprastai apsitaisę dviratininkai.

Renginio pabaiga buvo visai ne lietuviška. Ne kurtinantis „pop“ ar rokas turėjo griaudėti iš elektroninių „plauti“, o melodingas atsisveikinimo valsas ar suktnis, kviečiantis per aikštę plūstančius namo šventės dalyvius pašokti.

Rugpjūčio 5 d. Kaune įvykusi žaidynių pabaiga buvo įsimenanti ne tik eitynėmis, šokiais. Po dvasingų vyšk. S. Tamkevičiaus atsisveikinimo žodžio į susirinkusius sportininkus ir svečius lietuviškai prabilo iš juostelės apie žaidynių Jonas Paulius II: „Brangūs Lietuvos

EDMUNDAS SIMANAITIS

jaunime! Kristus nori, kad jūs būtumėte laimingi! Todėl ir popiežius trokšta, kad būtumėte laimingi... Tad su patikėjimu laimkite į priekį! Jau baigėsi ilgi pagrindinių žmogaus laisvių suvaržymo metai“.

Beje, šie žodžiai buvo ištarti bemaž prieš dvejus metus šiame pačiame stadione. Jų pakartojimas giliai įprasmino pasaulio lietuvių žaidynių reikšmę. Kai į Kalnų parko aikštę buvo įnešamos žaidynių dalyvių išsvetur šalių vėliavos, pasigedau dar vienos. Mintis apie tą nesamą vėliavą persekiojo mane ne tik tą šventiška sekmdienio vakarą, bet ir vėliau.

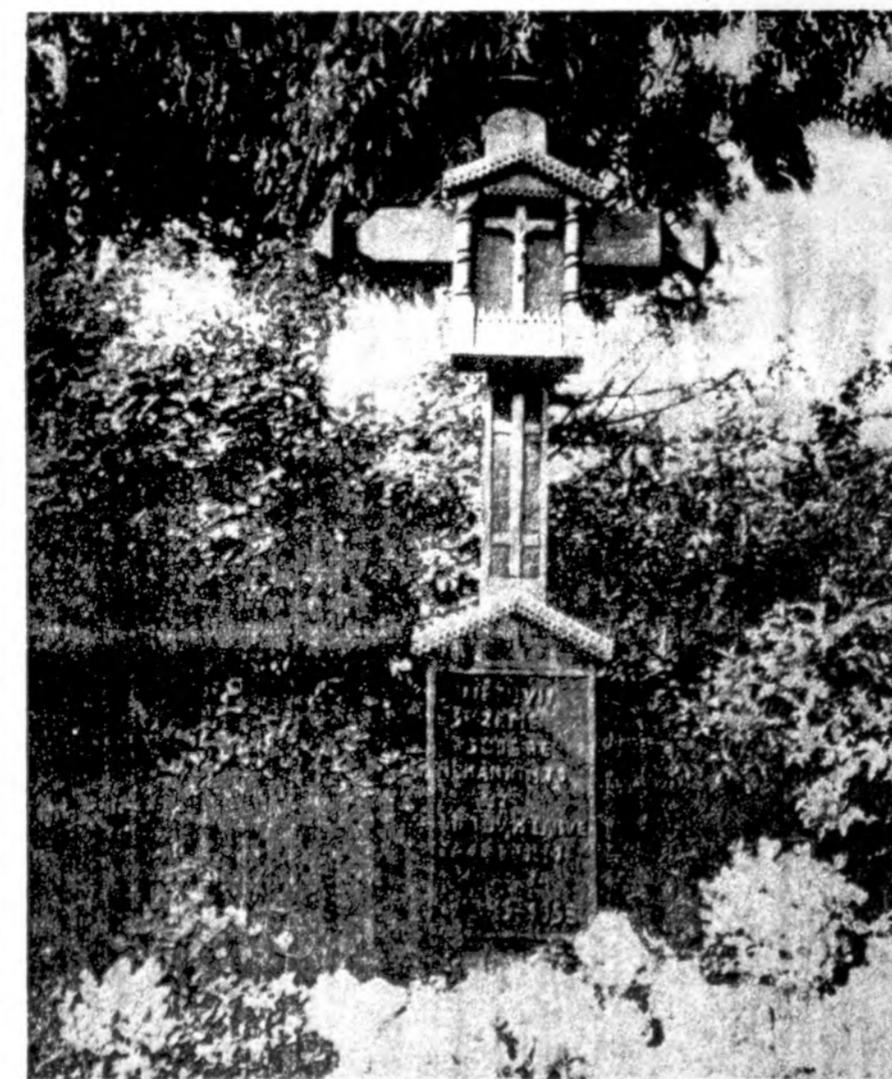
Plati A. Solženycino įvardyta Gulago imperija! Maža to, tai buvo imperija imperijoje. Ir ne taip jau svarbu, kad tai tik buvo, o šiandien lyg tai jau nebėra nei NKVD, nei stribų, nei sovietijos, nei Gulago.

Pasitraukusieji nuo bolševikų teroro į Vakarų lietuvių jau 1945 metais pabėgėlių stovyklose pradėjo burtis į komandas. Itin sunkiomis sąlygomis — netekus tėvynės, palikus tėviškę, praradus turta, žuvus daugeliui artimųjų, stingant duonos, mūsų broliai ir sesės žaidė krepšinį, futbolą, tenisą, kultivavo lengvą atletiką.

Rungtyniaudami su kitų tautybių to paties tremtinių dvasių nėmis, jie kėlė liktinių dvasių ir palaikė sveikus, viltį ir tikėjimą galimais išsilaisvinimu žadinančius jausmus. Sportas buvo viena kovos už lietuvių formulę.

Gulago salyne pokario metais dėjosi nepalyginamai baisesnė

dalyka. Šimtai tūkstančių įvairiausio amžiaus lietuvių, daugiausia jaunų ir išprususių, tautiškai susipratusių tėvynainių buvo patekę į tikrą „raudonąją pragarą“. Kriminalinių nusikaltelių savivalė, itin griežtas lagerių režimas, nuolatinis badmiriavimas, nesiliaujantis persekiojimai, patyčios ir alinantis katgoriškas darbas vertė tautiečius remti vieni kitus ir grumtis už gyvastį bei kilmę kada nors sugrįžti į tėvynę. Tokia viltis

Vilkijoje prie buvusio NKVD-KGB pastato rūsų pastatytas paminklas su įrašu: „Lietuvi! Ši žemė sugėrė nukankinto už Lietuvos laisvę tavo brolio kraują 1945-1953“. Dabar pastate yra Vilkijos seniūnija. Nuotr. Prano Abelko

niekada nebuvo užgesusi. Ji plazdėjo visose Gulago salose, tai išėjo į Anapilį... Bet dar liko gyvų žaidėjų. Su vienu jų, žemaičiu iš Telsių Povilu Katinu, ir dabar palaikau ryšį.

Sovietijos lageriuose ir tremtyje kietis ir iki Gulago subręjimo gyvavęs sportinis ir kultūrinis gyvenimas negali būti paliktas užmarščiui. Tai taip pat svarbus ir itin reikšmingas Lietuvos sportinio gyvenimo tarpsnis, liudijantis sveiką ir kultūrinę tradiciją, išaugotą neįmoniška sunkiomis sąlygomis. Sportas ne tik keldavo visuotinį „žekų“ susidomėjimą, bet stiprino lietuvybę ir vienijo tautiečius ta pačia dvasia, kaip jau „brandaus socializmo“ laikotarpiu Modesto Paulausko žalgiriečių kovos su maskėvenais. Jos sukeldavo natūralų ir milžinišką visuomenės susidomėjimą bei entuziazmą.

Jeigu sporto istorijoje jau įrašyti priverstinių išėvių sporto pasiekimai, jei minimas Valdo Adamkaus — vieno aktyviausių to meto lengvaatlečio ir krepšinininko, ilgus metus buvusio Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFAS) pirminko vaidmuo, tai ar turi moralinę teise sporto metristininkai ir Gulago istorijos tyrinėtojai nutylėti lietuvių sportinį judėjimą Gulago Archipelago? Juk tai ne tik tautos skaudaus patyrimo dalis. Tai, vėliau, patyrimas noras ištrūkti iš nelaisvės, siekimas parodyti ne tik saviems, bet ir kitų tautų atstovams, kad visada būvome ir išlikome pasirengę bendrauti kaip lygūs su lygiais pasaulio tautų bendrijoje.

Reikėtų surinkti dar gyvų lagerininkų atsiminimus, nuotraukas, rašinius, bet ne išlikusius daiktus iš to meto sportinio gyvenimo. O ypač turėtume išsaugoti sporto organizatorių vardus, rungtynių, žaidynių datas, komandų vardus, jų narius, net sportinius rezultatus, nors jie nūdienos sporto specialistams atrodytų ir menkaverčiai. Galimas daiktas, kad dabartinė valdžia laikysis savo „partinės“, dar iš okupacijos metų atsiņštos, nuostatos — užmaršinti visa, kas siejasi su tautos pasipriešinimo atėjūnų pavergėjų smurtui ir jų juodam melui. Tai mūsų neturėtų trukti.

Štai kodėl valstybinių vėliavų gretose prieš Lietuvos trispalvę turėjo būti nešama ir „Gulago imperijos“ sportininkų, o gal imperijos kalinių ir tremtinių sąjungos vėliava, kaip dar vienas akivaizdus tautos ryžto patvirtinimas puoseletis olimpinę dvasią bet kokiomis sąlygomis. Tai ypač aktualu dabar, kol dar yra gyvų sportininkų iš „Gulago imperijos“ laikų.

SKAUSMO IR VARGO DERLIUS LIETUVOS KAIME

ALGIMANAS ANDRUŠKA

Pasikėlus ant Dvarinės kalno, atsiveria širdžiai mielas ir jaudinantis vaizdas. Tolumoje matosi Margės upelis karklynais apaugusiais krantais, taip imantriai išsiviningavęs lyg milžiniška, ilga gyvatė, ilgam laikui įsitaisiusi poilsiu žalsvame smėlyje tarp minkštų kalnelių. Žiūrių į upeliukštį, kuris pravingiuoja mūsų vienkiemelio papėdėje, ir nejuočius perbraukiu per akis. Kazkodel man atrodo, kad jas ima graužti iš Margės slėnio pakilus miela. O gal tai tik menko vėjelio atpūsti dūmai iš mūsų mažojo namelio krosnies, kurioje kartais būdavo deginamos smulkiai sukaptos beržinės šakos.

Tačiau nei Margės slėnio rūkas, nei senosios krosnelės dūmai nėra tiek dėti.

Atsėdęs pagal suarta dirvą ant drėgnos žolės ir, vėl pasitrynęs akis, išžiūriū j tolumą. Kazkur krūtinės gilumo atgimsta šiose vietovėse prabėgusios vaikystės ilgesys. Juk čia, Margės upelio vingiuose, mano tėviškės židynis vis dar neužgesęs. Čia prabėgo neramūs mano vaikystės metai. O šiose apylinkėse buvo visko. Lietuvo ir ašarų, ugnies ir praradimo. Čia, kaip ir visoje Lietuvo-

je, vyko didžioji tautos tragedija, trėmimai, nelygi kova už laisvę. Žiauriausiomis priemonėmis buvo vykdyta žemės ūkio kolektyvizacija, tautos genocidas. Žinoma, aš niekas iš tų laikų neprisimenu.

Karas, trėmimai, areštai, prievarta sunaikino daugelį šios apylinkės darbuščių ir padorių ūkininkų. Tačiau dar keli jų yra išlikę gyvi iki šių dienų. Gyvųjų skaičiuje, gilios senatvės slegiami, dar yra B. Kazlauskas, B. Slavinskis ir mano motina Juana Andruškeinė. Jie su ašaromis akyse prisimena tuos baisius laikus, kai bolševikinis pavergėjas naikino ne tik jų ūkius, bet ir pačius ūkininkus. Jie yra gyvieji ne vien šios apylinkės, bet ir visos šalies išgyventų dienų liudininkai. Pagal jų pasakojimus ir yra parašytas šis rašinys. Bet jie dar prisimena ir pirmosios nepriklausomybės gyvenimo šviesias dienas. Jų atmintyje atgyja gražios ūkininkų sodybos ant Margės upelio krantų. O juk tokiomis sodybomis buvo nusėta visa Lietuvos žemelė...

Pasibaigus Pirmajam pasauliniam karui ir paskelbus Lietuvos nepriklausomybę, vyriausybė visų pirma susirūpino galimai greičiau sukurti naują žemės ūkį. Ūkininkai sugrįžo į savo sodybas, atstatė sugriautus trobesius ir pradėjo ūkininkauti, negailėdami nei savo darbo, nei rūpestingumo.

Seimas priėmė žemės reformos įstatymą. Dvarininkams buvo palikta 80 (vėliau 150) ha žemės. Likusieji plotai buvo išdalinti bežemiams ir mažžemiams — daugiausia buvusiams baudžiauninkams. O, be to, dar nuosavos žemės gavo ir nepriklausomybės kovų savanoriai. Vyriausybė visais imanomais būdais padėjo tiems naujakuriams įsikurti nuosavose ūkiuose ir sukurti

tvarkingas sodybas. Namų statybai naujakuriai gavo velturi miško medžiagos. O žemės bankas gyvuliams ir ūkio padargams įsigyti geromis sąlygomis skyrė paskolas.

1935 m. Lietuvoje buvo įvykdytas visuotinis žemės ūkio surašymas. Šio surašymo medžiaga dar ir šiandien yra Lietuvoje išlikusi archyvuose ir mokslo įstaigų knygynuose.

Šio surašymo duomenimis tuo metu Lietuvoje (be Vilniaus krašto buvo: 4.3 mln ha žemės ūkiui naudojamą žemės plotą; iš jo — ariamos dirvos buvo 2.6 mln ha (60%). Šiame plote buvo 287,380 privačių ūkių. Tad vyravo smulkus ūkis, vidutiniškai 15 ha. Tačiau Suvalkijoje ir Šiaurės Lietuvoje daugiausiai buvo vidutiniško dydžio ūkiai — 40-60 ha. Ir tie ūkiai buvo patys našiausi tautos ūkio reikalams.

Pirmaisiais nepriklausomo gyvenimo metais ūkininkavimo sąlygos buvo ypač sunkios. Ūkininkai neturėjo pakankamai gyvulių. Taip pat buvo nepajėgūs apsirūpinti mineralinėmis trąšomis. Tačiau vis dėlto ūkininkai jau nuo pat pirmųjų metų sugebėjo pakankamai pagaminti maisto produktų visai tautai išmaitinti.

O šiek tiek apsitvarkius, jau buvo sukurtas ir žemės ūkio gaminių eksportas. Paskutiniaisiais metais žemės ūkio gaminių eksportas siekė apie 200 mln litų per metus. Tad ūkininkai beveik ir finansavo mūsų valstybinį gyvenimą.

Visi šie laimėjimai buvo pasiekti tik dėl to, kad mūsų ūkininkai gaivališkaisei teise. Jie buvo ištikimai prisirišę

STRATEGINIO VYSTYMO CENTRAS PRADEDA DARBĄ

(Pabaiga)

Butkevičius: Valstybė šiandien turi didžiulę skolą. Tai reiškia, kad mes su visiškai neaugančiu bendruoju valstybės produktu negalim tikėtis, kad patys atidavinis šitokias skolas, naudodami savo pajėgas ir galimybes. Pramonės, kuri gali būti panaudota skolos išmokėjimui, nėra. Investacija, kuri buvo padaryta, nebuvė idėta į strategiškai svarbią valstybės vystymo kryptis, tai ir efekto iš to negauta. Klausimas: iš kur imsim pinigų skolon atidavimui, valstybei išlaikyti? Tai pagrindinis strateginis klausimas. Kaip žinote, greičiausiai pinigai ateis už prekių pardavimą užsieniui. Tam turi būti valstybės politikos atitinkama nuostata. Jos iki šiol nematyti. Kitas klausimas: ką mes darysim su savo mažosios pramonės gamintojais? Ką mes darysim su specialistų paruošimu Lietuvoje? Tai yra visiškai artimos ateities problema, nes tai, kas buvo paruošta iki šiol didžiąja dalimi jau išplaukia iš mūsų valstybės, arba žmonės dirba ne pagal savo profesiją. Kokios yra valstybinės industrijos bei verslo strategijos ir žmogės išspręsti šias problemas, iš tikro sugebės kilstelėti viršybės lygį.

— **Ar manote, kad galima šiuo reikalu pasitarti Lietuvai?**

Butkevičius: Visų pirma mes stengsimės teisingai suformuluoti klausimus. Tada mėginsim rasti atsakymus į šituos klausimus. Manau, kad Lietuvoje reikia pradėti dirbti nuo apmestymo, nuo išsiaiškinimo, ką mes čia darom, t.y. nuo gero plano.

— **Paskutinis klausimas surištas su išeivija. Ko Jūs tikėtis savo darbe iš išeivijos?**

— Supratimo. Tik supratimo, daugiau nieko.

— **O ponas Kanauka?**

— Gal dar ir dalyvavimo. Mėginsim įtraukti išeivijos organizacijas ir individualius žmones, kurie domės mūsų darbu.

Butkevičius: Galiu pasakyti, ko labiausiai bijau. Per visą šį laiką išmokau bijoti liepsningo patriotizmo. Dažnai mačiau išeivijoje žmones, kurie vertino tik emociingas kalbas ir prisipažinimus meilę Lietuvai, visi užsimerkdami akis konkrečiam darbui. Valstybė — tai ne deklaracijos, valstybė — tai konkretus darbas, labai dažnai ne su baltais pirštinėmis. Jei jie supras, kad valstybė kuriama ne gražiais žodžiais, jog valstybės vizijai neužtenka pakabinti ant sienos gimtojo kaimo vaizdą su upe ir gimtąja sodyba, bet reikalinga sukurti valstybę, kaip tvertą amžius, tai tokiu atveju labai didelė parama yra supratimas. Jokiu būdu ne pinigai, bet supratimas.

Kanauka: Yra lengva kalbėti apie koncepcijas idėjas, nepresidant darbu ir nepresidant prie tų koncepcijų įvykdymo. Idėjų trūkumo nėra.

— **Šį pavasarį Los Angeles mieste buvo pravedama tam tikra praktiška pagalba įstoti lietuviams kadetams į JAV karines akademijas. Ar tai ne „ausinės plunksnos“ išeivijos pagalbos pavyzdys Lietuvai?**

Kanauka: Taip, aš apie tai žinau. Aš prie to prisidėjau pačioje pradžioje Lietuvoje. JAV ambasada Vilniuje pranešė, kad kelioms Lietuvos jaunuolių bus skiriamos vietos mokytis JAV karo akademijose — West Point, Annapolis, Coast Guard Academy. Tačiau su sąlyga, kad kandidatai iš Lietuvos turės išlaikyti

ti sunkius bendro išsilavinimo ir anglų kalbos egzaminus. Be to, dar bus tam tikrų išlaidų, kaip kelionės į Ameriką apmokėjimas ir keletas kitų. Tačiau didžiosios išlaidos už mokymąsi ir pragyvenimą bus padengtos. Tai jau toks amerikietiškas motyvas, kad ne už viską užmokama, nes tada pasidaro viskas veltui ir galų gale nevertinama. O problema kilo Lietuvoje, nes nėra tokios įstaigos, kurios biudžetas tom kelionėm galėtų teisėtai skirti pinigų. Karininkų parengimas Lietuvoje yra Lietuvos Karo akademijos atsakomybė. Ją tiesiogiai finansuoja Seimas, o ne Krašto apsaugos ministerija. Kandidatai į JAV akademijas renkami iš visos Lietuvos. Tad nėra tokios institucijos, kuri apmokėtų kandidatus Lietuvoje į JAV. Aš, būdamas Lietuvoje ir matydamas situaciją, laiku sumaniau kontaktuoti atitinkamus žmones Amerikoje, kurie sugebėjo šią problemą išspręsti. Tie žmonės buvo — Liuda Avizonienė iš „Lithuanian Freedom Through Education Fund, Inc“ Los Angeles, ir dr. Aldona Kanaukaitė-Naudžiūnienė Čikagoje. Jos atsiuntė daug vertingų vadovėlių, reikalingų pasiruošimui egzaminams. Toliau prėmė L. Avizonienė ir su fondo, Los Angeles Šaulių ir Lietuvos Krašto apsaugos ministerijos, Atviros Lietuvos fondo personalo bei privačių žmonių pagalba paruošė kandidatus egzaminams, surinko pinigų kelionei. Du kandidatai išlaikė egzaminus ir jau mokosi Annapolyje ir Coast Guard akademijoje. Tai yra puikus pavyzdys, kaip išeivija gali konkrečiu darbu ir lėšoms prisidėti prie Lietuvos strategiškai svarbaus reikalo.

— **Kodėl strategiškai svarbus yra?**

— Yra svarbu Lietuvai turėti tam tikrą skaičių karininkų, baigusių JAV akademijas. Tai duos gerai išlavintų karininkų, kurie savo žinias perduos Lietuvos kariuomenės kadrams. Dar svarbiau yra tai, kad tie Lietuvos karininkai užmegs puikius asmeninius ir tarnybinius ryšius bei pažintis, kuriuos bus Lietuvai ne tik kariškiai, bet politiškai bei diplomatiškai naudingi. Tuo giūdi visos šito darbo strateginė vertė. Lietuvos išeivija gali tuo pasididžiuoti. Reikia tikėtis, kad kitais metais, kai kiti Lietuvos kandidatai laikys egzaminus, Lietuvos Bendruomenė Amerikoje bus gerai susiorganizavusi tiems kandidatams padėti. Tai jau bus tikrai strateginė akcija.

— **Ačiū ponams Audriui ir Algirdui už pokalbį.**

Kalbėjosi
Regina Gasparonienė

Vasario 16 gimnazijos bendrabučių vedėjos: mergaitės — G. Venckuviene, berniukai — E. Jankūnas. Nuotr. Margaritos Ahlgren

Maryte Šmitienė su dukrelėmis Vasario 16-sios gimnazijoje. Nuotr. Margaritos Ahlgren

VASARIO 16 GIMNAZIJA VIEŠNOS AKIMIS

Šią vasarą aš turėjau progos aplankyti ir mokyti Vasario 16 gimnazijoje. Ten buvo mokinių iš Vokietijos, Urugvajaus, Malio, Lietuvos ir iš JAV. Šią gimnaziją administruoti, jos mokinius auklėti reikia nepaprastai ryžto ir pasižadėjimo. Gimnazijos direktorius Andrius Šmitas ir Maryte Šmitienė yra pagrindiniai vadovai. Jie abu aukoja visą savo laiką, besirūpindami mokiniais ir jų gerove. Jie, mokytojai ir visi tarnautojai dirba, neskaiciuodami dienų, nei valandų. Tie žmonės yra auklėtojai ir visiškai atiduoda duoklę Lietuvos ateičiai. Jie yra aktyvūs narai lietuviių ir vokiečių bendruomenėje (Hüntenfelde).

Pamokos yra reiklios ir griežtai reikalaujama jas paruošti, naudojant naujus šiu dienų metodus. Santykis: vienas mokytojai tenka mažiau negu dešimt mokinių. Gyvenimas Vasario 16 gimnazijoje nesibaigia pamokomis. Mokiniai randa būdų dirbti praktiškai ir kūrybingai. Tuo jie praplečia savo auklėjimo procesą. Po pamokų mokiniai rašo trumpas vaidinimas, kuria ir lietuviškai vaidina lietuvių visuomenei. Šie pasiruošimai jaunuolyje ugdo stiprią meilę savo kultūrai. Mokiniai taip pat lieka draugais visą gyvenimą. Tą savaitę, kai aš ten buvau, mokiniai suorganizavo džiaz šventę. Laikas, kurį jie praleido, besirušdami drauge, buvo toks svarbus, kaip ir pati šventė.

Negalima pamiršti ir mokyklos maisto. Viskas paruošiama lietuvišku būdu. Kasdieninis pietų maistas buvo:

šaltibarščiai, kiaušienės kepsnys, arbata, kava, pienas, obuolių putėsiai.

Dėkoju Marytei Šmitienei už jos kantrybę ir vaishingumą mano viešnagės metu. Praleista savaitė lietuvių kultūroje, besimokant su mokiniais, man paliko neišdildomą įspūdį.

Margarita Ahlgren

Pastaba: Margarita Ahlgren yra trečios kartos lietuvaitė, besimokanti lietuvių kalbės. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje vykstančiuose kursuose, kurių vedėja yra mokytoja Gailutė Valiulienė. Iš šio rašinio galime spręsti, kad kursai labai veiksmingi (rašinį lietuviškai parašė pati Margarita).

SEKMADIENINĖ MOKYKLA

Lietuvių vokiečių sąjungoje prasidėjo registracija į sekmadieninę vokiečių mokyklą Vilniuje. Ši mokykla bus komplektuojama vaikų ir suaugusiųjų grupės.

Moklo mokyklai sekmadieninėje vokiečių mokykloje prasidės rugsėjo 10 d. Užsėmimas, kurį ves mokytojas iš Vokietijos, truks tris valandas. Šiuo metu Lietuvoje gyvena daugiau kaip 2,000 vokiečių.

(LR, 08.12)

— **Yra svarbu Lietuvai turėti tam tikrą skaičių karininkų, baigusių JAV akademijas. Tai duos gerai išlavintų karininkų, kurie savo žinias perduos Lietuvos kariuomenės kadrams. Dar svarbiau yra tai, kad tie Lietuvos karininkai užmegs puikius asmeninius ir tarnybinius ryšius bei pažintis, kuriuos bus Lietuvai ne tik kariškiai, bet politiškai bei diplomatiškai naudingi. Tuo giūdi visos šito darbo strateginė vertė. Lietuvos išeivija gali tuo pasididžiuoti. Reikia tikėtis, kad kitais metais, kai kiti Lietuvos kandidatai laikys egzaminus, Lietuvos Bendruomenė Amerikoje bus gerai susiorganizavusi tiems kandidatams padėti. Tai jau bus tikrai strateginė akcija.**

— **Ačiū ponams Audriui ir Algirdui už pokalbį.**

Kalbėjosi
Regina Gasparonienė

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus. Skubiems siuntiniams - AIR ČARGO. Komercinės siuntos pagal susitarimą. Dokumentus, įgaliojimus notarizuojam veltui. MAISTO SIUNTINIAI nuo \$29.- iki \$98.-

Aukštos kokybės maisto produktai

Du patys populiariausi, tai šventinis už \$39.- ir 55 svarų įvairaus maisto už \$98.-

\$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.

\$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kakava malta, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majonezas, ricšutai (išlukštentai), konservuoti žirnoliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. 55 svarai arba 25 kg.

Pageidaujant prisiųsime smulkią informaciją. Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą. Dirbame nuo 1987 m. **TRANSPAK**, 2638 W. 69th St. Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

SAVIVALDYBĖ — Į GALVĄ GYVENTOJAMS

Nuo rugpjūčio 1 d. Alytaus miesto savivaldybėje pradėjo veikti priimamasis. Jo darbuotojų buvusios drabužinės vietoje įrengtoje patalpose pasitinka pas valdininkus atėjusius interesantus. Jos nusiuteikusios padėti kuo greičiau ir paprasčiau piliečiui patekti ten, kur jam reikia. Taip pat galima telefonu iš anksto užsiregistruoti ir priėmimą pas bet kurį valdininką.

Per pirmą dieną į priimamąjį kreipėsi penkiolika asmenų. Merą dangi šis atostogauja, interesantams buvo pasiūlyta susitikti su vicemere. Niekas neatsakė. (LR, 08.03)

BANKAS GLOBOJA NAŠLAIČIUS

Aštuoni Kauno „Vilties“ globos namų našlaičiai dešimt dienų galės mėgauti Baltijos jūros malonumais. Šias vaikų atostogas Palangoje finansavo Lietuvos akcinio inovacinio banko Kauno filialas. Bankas globoja dvidešimt „Vilties“ namų našlaičių. Prieš dvejus metus atidėsimčiai vaikų bankas atdivėrė indėlio sąskaitas.

Sulaukę pilnametystės, globos namuose gyvenantys našlaičiai galės atsiminti sutaupus. Banko darbuotojai tikisi, kad tai bus parama savarankiško gyvenimo pradžiai.

(LR, 08.05)

PAKRIKŠTYTA GRAŽIAUSYTA LIETUVAITĖS KONKURSO DALYVĖ

Užvakar, Žolinų dieną, monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas Vilniaus Arkikatedroje suteikė krikšto sakramentą Reginei Zakarevičiūtei. Regina atvyko iš Barnaulo miesto į Pasaulio lietuvių žaidynės, dalyvavo gražiausios pasaulio lietuvaitės konkurse. (LA, 08.16)

GRYBAUTOJAI SIAUBIA MIŠKUS

Prieš kelerius metus pradedusi geltonoji karštligė gena į miškus bedarbius, pensininkus, moksleivius ir kitus žmones. Mat, už kilogramą voveračių dabar grybų supirkinėtojai moka apie 20 litų, o per pusdienį pritykęs grybautojas surenka 2-3 kilogramus. Bet daugiausia uždirba pirkliai, išvežantys dzūkų gėrybes į užsienį. Miškininkai skundžiasi, kad grybautojai nesilaikydami grybavimo taisyklių, ribojančių renkamo grybų dydį, niokoja miško paklotes, kuriose vertingi grybai vėl dygs tik po keliolikos metų. (LA, 08.15)

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu CHICAGO miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsite kas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 865-54

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.

JAUNA PORA, turinti gerus darbus ir patogius namus **ieško įsūnyti naujagimį kūdikį**, kuriam suteiktų gražų ir laimingą gyvenimą.
Skambinti 708-910-6520

TAISOME
ŠKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINOS, ŠALDYTUVAS, ŠILDYMO SISTEMAS, VYRYKLAS, ORO VĒSINTUVŪS.
H. Quekys
Tel. 585-8624

ASSOCIATED FUNDING SERVICES, INC.
7800 W. 95 St., Ste. 303
Hickory Hills, IL 60457
RENATA KLIMAVIČIŪTĖ
A full service lender for:
• Home loans
• Refinancing
• Paying off debt
Do A-F credits
Call Renata today:
708-974-2727 office
708-461-3495 pager

FOR RENT

FOR RENT 4 bedroom house. Large rooms — in Rogers Park \$800./month. (708) 679-1858.

IEŠKO BUTO

FOR SALE

Parduodu bulvių tarkavimo mašinas. Pageidaujant siunčiu ir į kitas valstijas. Kreiptis: tel. 312-778-1765 iš ryto iki 9 v.r. arba po 6 val. vakaro.

HELP WANTED

PRIVAČIOS SOCIALINĖS GLOBOS TARNYBA
Lietuviai ieško agentūros ir asmenų, galinčių padėti surasti darbą vyrai ir moteriai iš Lietuvos. Tarpininkams sumokėsime.
Nijolė Balčiūnienė
Privačios Soc. Globos Tarnyba
Lūžų 5-8, Klaipėda 5823, Lithuania
Tel. 370-6-222511

NUO DUSIOS IKI TIBERIO I tomas. Vingiuotas mano gyvenimo kelias biografiniuose atsiminimuose. 1912-1960. 443 psl. Knygos kaina \$10.00. Užsakant paštu, persiuntimo išlaidoms pridėdama \$2.50. Illinois gyventojai dar pridėda Sales tax \$0.88.

NUO DUSIOS IKI TIBERIO II tomas. Atsiminimai apima 1960-1970 metų laikotarpį. 428 psl. Knygos kaina \$10.00. Užsakant paštu, persiuntimo išlaidoms pridėdama \$2.50. Illinois gyventojai dar pridėda Sales tax \$0.88.

NUO DUSIOS IKI TIBERIO III tomas. Atsiminimai apima 1970-1979 metų laikotarpį. 390 psl. Knygos kaina \$10.00. Užsakant paštu, persiuntimo išlaidoms pridėdama \$2.50. Illinois gyventojai dar pridėda Sales tax \$0.88.

Užsakant visus 3 tomus mokama papigintai: \$15.00. Užsakant paštu persiuntimo išlaidoms pridėdama \$4.00 Illinois gyventojai dar pridėda Sales tax \$1.31.

Knygos užsakoma: DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629.

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuterinis FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkamieji parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensiūnams nuolaida

Century 21 KMECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į **Danutę Mayer**. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarais. Įkainavimas veltui.

FOR RENT

FOR RENT 4 bedroom house. Large rooms — in Rogers Park \$800./month. (708) 679-1858.

IEŠKO BUTO

LEMONT, IL, 1 mylia nuo PL centro, išnuomojamas 3 kamb. butas, antrame aukšte. Yra virykla, šaldytuvai, kilimai. \$325 į mėn. + „deposit“. Dujas ir elektrą turi užsimektie nuomininkas. Pageidaujama be gyvuliukų. Tel. 708-257-2768.

FOR SALE

Jauna šeima ieško išsinuomoti arba 2 mieg. butą su baldais.
Tel. 708-749-1994

HELP WANTED

Reikalingi sunkvežiminių vairuotojai, turintys „CDL“ (commercial driver's license) išvežimui žemių, smėlio, žvirgždo. Kreiptis: Jerry, tel. 312-585-8343 nuo 9 v.r. iki 8 v.v.

Rūpintojėlis skaičiuoja lietuvių vargus Kauno Igulos bažnyčioje.
Nuotr. Prano Abelkio

ŽEMAIČIŲ KALVARIJOS PYNĖ

I didžiulius Žemaičių Kalvarijos atlaidus su žmona vykome per Šiaulius. Ten užkalbinome tik tik iš jų grįžusią bičiulio seserį. Jau kuris laikas kamuoja skausmingo širdies nervų uždegimo, ji pajuto Apvaizdos gydančių veikimą; be jokių simptomų kartu su sveikiausiais kaip niekur nieko apėjo visus Kalnus, ilgai meldėsi prie stebuklingojo Švč. M. Marijos paveiklo didingoje šventovėje. Žavėjo pasakojimas, kaip a.a. jos mamytė nuo rankos pranyko auglys, suvilgus jį Kedrono upelio vandeniu. „Dievo Motina išgelbės Lietuvą, jei visi stengsis melstis ir aukotis“, baigė apsiąšarodama giliai tikinti pašnekovė.

Ankstvyvas sekmadienio rytas. Leidžiamės į kulminacinę atlaidų dieną. Pasukame trumpesniu kalvomis besiraitančiu žvyreliu. Dažnai panyrame dulkių debesyse, kuriuos sukulia lenkiantieji automobiliai. Pagaliau subaltuoja du aukšti bokštai. Iš Plungės — Mažeikių asfaltuoto pento, iš kitų kelių voratinkliu suka ir suka automobiliai link bažnyčios.

Gatevės ir kiemai kimšte prikimšti lengvųjų automobilių ir autobusų. Varduvos tiltu jau srūva maldininkų grupės. Kiekvienos priekyje — balsingi žemaičiai giesmininkai ir 4-5 dūdoriai. Visi šlovina Viešpatį. Pagrindinė gatevė ir senoji turgavietė pilnutėlė „kazabelninkų bei „atrakcionų“. Šventoriaus priekyje — staliukai su gausybe devocionalijų.

Prieš dešimtą valandą ryto

pačiu laiku patenkame į skaitlingiausią grupę, kuri nuo šventoriaus pradeda Kalnus. Vienas kitą prilaikydami skubame neatsilikti, ropščiamės ir skardžius, vėl nusileidžiame. Kedrono upelyje apsiprausiamo, kad apleistų ligos. Su kitais bučiuojame relikvijas visų koplyčių altoriuose.

Pasiekus vietą „Judas išduoda Kristų“, paraginami gultis kryžiumi tie, kurie Kalnus eina pirmą kartą. Gulamės ir mudu. Medituojame, kad Lietuva nusimestų išdavysčių našta...

Kiek pavargę, tačiau laimingi, vėl žengiamo į šventorių. Čia tikra giesmių ir dūdų garsų maišatis. Mat, pareina vis kitos ir kitos grupės. Tarp jų — gausu jaunimo. Išsilieja „Marija, Marija“. Tuoj iškilmingos procesijos ir bazilika atlydėtas JE Telšių vyskupas A. Vaičius koncelebruoja sumą. Vidun patekti neįmanoma. Išventinami kunigais trys klierikai, kilę iš šios diecezijos, mokslus baigę šv. Kazimiero kolegijoje Romoje. Tarp garbingų svečių — tos kolegijos rektorius prel. H. Bartkus, JAV vyskupų konferencijos igaliotinis šalpos reikalams mons. J. Šarauskas, daug metų Kalnus eidavęs Lietuvos marijonų provincijolas kun. P. Račūnas.

Pamoksle ganytojas džiaugiasi miniomis dalyvaujančių iš visos Lietuvos, kurios himną pabaigai gieda ir Nevarėnų parapijiečiai, ėję Kalnus su savo bažnyčios vėliavomis.

Jeronimas Šalčiūnas

KO TOKS LIŪDNAS, LIETUVOS KAIMO VAIKE (I)

Sunku ir aprašyti, kas šiuo metu darosi Lietuvos kaime. Plėšimai, žudynės, girtavimas. Labiausiai dėl to kenčia vaikai. Kai kas tikriausiai mane apkaltins patriotizmo stoka, priekaištaus, kam nešu šukšles „už namų sienų“, tačiau rašau lietuviams, kurie yra mūsų seserys, broliai, todėl jie ir mūsų namų — vienintelės Lietuvos — nariai.

Padėties nejuodinu ir negražinu, tik pateikiu vaizdus, pokalbius, išpūdžius, patirtus kelionėse.

1993 m. spalio 2 d. „Valstiečių laikraštis“ paskelbė, jog laikraščio valdyba įsteigė labdaros fondą „Kaimo vaikai“.

„Ka sugalvojo tas redaktorius Jonas Švoba? Negi kitų rūpesčių neturi?“ — stebėjosi skeptikai. Rūpesčių buvo per akis, nes laikraštis tik nuo 1992.02.20 buvo išsivadavęs iš raudonųjų priklausomybės, tapęs nepriklausomos uždrosios akcinės bendrovės leidiniu. Vyriausias redaktorius Jonas Švoba ryžtingai keitė laikraščio dvasią. Pasitelkęs bendraminčius daug dirbo, todėl per trumpą laiką neliko nė padujų komunistinės dvasios. Laikraštis pradėta spausdinti apie Lietuvos partizanų kovas su bolshevikais, atsiskleidė strībų niekšybė. Nualinti, dvasiškai sutrypti kaimo žmonės jau turėjo galimybę išsakyti, kas slegia jų pečius.

J. Švoba ir laikraščio žurnalistai gerai žinojo, koks niūrus kaimo vaiko likimas, todėl sprendimas steigti labdaros fondą kaimo vaikams buvo neatidėliotinis svarbus. Fondą įregistravo Teisingumo ministerijoje, patvirtino istatus.

Kokių tikslų siekė labdaros fondas „Kaimo vaikai“? Pirmiausia — globoti kaimo vaikus: materialiai juos šelpti, kitais būdais teikti pagalbą našlaičiams bei augantiems daugiavaikėse, mažai aprūpintose bedarbių šeimose, padėti spręsti invalidų problemas. Fondas planavo įsijungti į mokymo bei auklėjimo problemas, profesinį kaimo vaikų rengimą, plėtoti kaimui naudingus verslus. Taip pat laikraščio fondas numatė ginti kaimo vaikų teises, neleisti jų engti girtuokliams tėvams, puolusioms motinoms.

Laikraščio žurnalistai atsakė didesnių algų. Iš pradžių redakcija „Kaimo vaikai“ fondui skyrė kas ketvirtį po 20,000 litų. Tuo metu tai buvo nemaža suma. Kiekvienas litas pasiekdavo našlaičius, vargingai gyvenančias šeimas. Laikraščio specialus puslapis „Kaimo vaikai“ pradėjo nuosekliai rašyti apie fondo veiklą, apie nelaimingus vaikus, našlaičius. Laikraštis prabilo į tėvus, visus Lietuvos žmones, primindamas apie visų pareigą vaikui, kaimo ateičiai.

Pirmoji fondo „Kaimo vaikai“ dovana pasiekė Kelmės rajono Kentrių kaimą. Moteriai, auginančiai našlaitį, padovanoji trys paršiukai. Po to kiekviena „Kaimo vaikų“ puslapyje galėjai rasti nuoširdžias žmonių padėkas laikraščio fondui už materialinę ir moralinę paramą.

Atejusiai į valdžią dabartinei Seimo daugumai ir prezidentui „Valstiečių laikraštis“ buvo lyg krislas akyse. Jie nepadėjo vyriausiajam redaktoriui bei žurnalistams už rūpestį kaimo vaikais. Atvirksčiai, ėmėsi įvairiausių akcijų, kaip tą laikraštį atimti, vėl padaryti komunistinių idėjų skleidėjų. Teismuose laikraštis apsigynė, bet kiek reikėjo dvasinių jėgų vyriausiajam redaktoriui Jonui Švobai, kad įrodytų tiesą? Ir kiek dar reikės, nes kiekvieną pavasarį vėl žybteli LDDP grobuoniški dantys, pasiruošę praryti laikraštį. Ši pavasari tai padaryti nepasisekė, bet ką žinai, kas bus kita...

„Kaimo vaikai“ gyvena savo gyvenimą. Vyriausybės nemėgstamo laikraščio fondas įgyvendino kilnius savo užmojus. Vienkiemiuose, nuošaliose kaimo sodybose suspindi laikraščio darbuotojų uždegtos vilties švieselės. Bet apie tai kituose pasakojimuose.

Bernardas Šaknys

Kaune birželio 16 d. teologijos bakalauro diplomai buvo įteikti trisdešimt vienam Kauno Katalikų Teologijos fakulteto prie Vytauto Didžiojo universiteto absolventui pasauliečiui.

„Laisvai...“ Lietuvos Vidaus tarnybos I pulko vyrai.

42-sis SANTAROS-ŠVIESOS SUVAŽIAVIMAS

Rugsėjo 7-10 d.
„Camp Ronora“, Watervliet, MI.

Rugsėjo 7 d. ketvirtadienis, 2 val. pp. (Michigano laiku)

* Kun. Valdas Aušra „Kryžius ir politinis aktyvumas Jürgen Moltmann'o teologijoje“
* Giedrius Subačius „Pastangos kurti bendrinę žemaičių kalbą XIX a.“

Vakaras: * Vainis Aleksa „Nalų“ įnašas į šių dienų amerikiečių literatūrą
* Artūras Tereškinas „Įvadas į 'Absoniā'“

Rugsėjo 8 d. penktadienis

Rytas: * Rimvydas Šilbajoris „Pakeliui iš sodžiaus: naujesnioji Lietuvos poezija“
* Algis Mickūnas „Hermeneutika ir moteris indų tradicijoje“

Popietė: Ilona Maziliauskienė „Jūros motyvas Lietuvos pokarinėje prozoje“
* Liūtas Mockūnas „1941 m. sukilimas — revizionistinis žvilgsnis“

Kūrybos vakaras: Iechokas Meras, Antanas Šileika
* Violetos Kelertienės pokalbis su Iechoku Meru
Kūrybos vakaras po kūrybos vakaro: Rasa Kalinauskaitė, Ingrida Matusevičiūtė, Rimas Vėžys ir kt.

Rugsėjo 9 d. šeštadienis

Rytas: * Aleksandras Štomas „Ideologinė politika postkomunistiniame pasaulyje“
* Vytautas Zalis „Lietuvos geopolitinio kodo paieškos“

Popietė: * Bronys Savukynas „Kas darytina lietuvių bendrinės kalbos ateičiai: kalbos politikos strateginės nuostatos ir kalbos planavimas“

Apskritas stalas: * „Leiskit į tėvynę: kodėl mes negrįžtame“: Ilona Maziliauskienė, Vitalija Bogutaitė, Zenonas Rekašius, Kęstutis Keblys

* AM&M fondo ir Santaros-Šviesos federacijos posėdžiai
Vakaras: * Aldonas Stempuzienės koncertas

Rugsėjo 10 d. sekmadienis

Rytas: * Virginijus Gasiliūnas „Algimantas Mackus: tarp raškos ir saviraiškos“

Dėl informacijos prašome kreiptis telefonu 312/233-0345

SUDIEV, ZUNIA

Aną dieną sustojo pas mane Ona ir Jonas Vaičekoniai, atvažiavę iš Maryland. Gerokai nušėba. Ko jūs čia? O jie sako: „Atvažiavome atsiveikinti su Zune“.

Ir man paaiškino, kad Zune jau nebetoli mirties. Ji tą žino ir sutinka su likimu. Jeigu taip, tai labai gražu dar pasikalbėti, nepalikant vienos toje kelionėje.

Girdėjau, kad Zune (taip mes ją vadindavom) Žilevičienė sunkiai serga. Bet menkai tikėjau, nes vis ją matydavau Jaunimo centre ką nors dirbant. Kiekvienam parengime Zune pareiškėms veikdavo. Tai nebuvo labai svarbūs darbai, kurie laikraščiuose minimi. Tai buvo tokie, kurie labai reikalingi, kuriuos vadino „juodais darbais“.

Tad, girdedamas apie Zunės nesveikatą ir operacijas, menkai tikėjau. Doktorai niekus kalba. Ji taip gerai atrodo Jaunimo centre.

Zune buvo lyg ta gera lietuvaite, kuri rūtas sėja ir ravėja. Kukliai atliko savo kuklias pareigas. Visados buvo ten, kur buvo reikalinga pagalba. Ir dabar nebus galimybės paminti jos didįjį nuopelną. Tokių nebuvo. Bet paliko šviesus atminimus asmenis, kuris gražiai ėjo per gyvenimą. Idrąskime ją į neapdainuotą idvyrių sąrašą.

Vladas Vijeikis

Šiauliuose birželio 1 d. iš Šv. Ignaco bažnyčios į Kryžių kalną buvo nešamas kryžius nužudytiems negimusiems kūdikiams paminėti. Čia pastatytą kryžių pašventino ir šv. Mišias šia intencija aukėjo Šv. Ignaco bažnyčios rektorius tėvas Anicetas Tamoišaitis ir Meškuičių klebonas kun. Saulius Paliūnas.

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1995 m. rugpjūčio mėn. 31 d. 5

UŽ PASLAUGAS ŠIAULIŲ RESPUBLIKINĖJE LIGONINĖJE REIKĖS MOKĖTI

GAUTA SKIEPŲ NUO HEPATITO B, BET TIK MEDIKAMS

Besigydantiems stacionare ir ambulatoriškai, ambulatoriniams ligoniams reikės mokėti už akupunktūrą ir lazerio terapiją, taip pat jei medicinos pagalba nėra būtina, už „Ro“ filmus, fluorogramas, reagentus, popierių EEG ir kitas paslaugas.

Mokestis už paslaugas bus imamas, tikintis išgyti „būtinųjų priemonių“. Štai keletas medicininių paslaugų įkainių: žaizdų perrišimas — 120 Lt., injekcija į raumenis — 30 ct., bendras kraujo tyrimas — 2.40 litai.

Iš JAV gauta 10,000 ampulių skiepijimo nuo hepatito B. Labdarinai siunta, kurios vertė 2.3 milijonai litų, bus skirta Lietuvos gydytojams. Lietuvos vyriausybė neįstengė nupirkti šių skiepijimo, nes jie labai brangūs. Paskaičiuota, kad Lietuvoje reikėtų paskiepyti apie 25,000 žmonių. Skiepijimo turėtų užtekti tik Vilniaus gydytojams. Skiepijimo nuo Hepatito B iš JAV įstaigų gavo ir į Lietuvą persiuntė Lietuvos Vyčių „Aid to Lithuania“, Inc., prez. Robert Boris rūpesčiu.

A.†A. BROLIS TADAS MARGIS, MIC

Gyveno Chicagoje, Tėvų Marijonų vienuolyne.
Mirė 1995 m. rugpjūčio 29 d., 10 val. ryto, sulaukęs 84 metų.

Gimė 1911 m. spalio 29 d. Gary, Indiana. Vienuolio įžadus davė 1935 m. liepos 16 d.

Pasišventusiai darbuvi Tėvų Marijonų spaudoje. Buvo nepamainomas „Draugo“ spaustuvės darbininkas.

Nuliūdę liko: broliai — John, Anthony ir kun. Joseph Margis, MIC; sesuo Suzanne Nau, daug sūnėnų ir dukterėčių. Velionis buvo brolis a.a. seselės Damian, SSC ir vieno mirusio brolio bei antros mirusios sesers.

Velionis pašarvotas penktadienį, rugsėjo 1 d. nuo 2 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugsėjo 2 d. Iš laidojimo namų 10 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 10:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių brolis Tadas bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Tėvų Marijonų sklype.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę broliai, sesuo, giminės ir Tėvai Marijonai.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus.
Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Po baltu nuometu baltos lelijos veidas...

Praeis pavasaris, o veidas vis žydės,

Ir kaip palaukėse aukštų pajojų aidas,

Liūliuos melodija jos mylinčios širdies.

B. Brazdžionis

A.†A.

ANASTAZIJA RIŠKIENĖ

Minint mūsų mylimos Mamos ir Močiutės, kurios netekome 1994 m. rugsėjo mėn. 1 d., mirties sukaktį, prašome gimines, draugus ir pažįstamus tą dieną prisiminti velionę Anastaziją savo maldoje.

Nuliūdę: duklė Nijolė ir anūakai — Linas, Rasa, Steven, Michael ir Carly.

Mielam kolegai ir mūsų šeimos draugui

A.†A.

Dr. VLADUI BLOŽEI

mirus, žmonai LILI, dukroms ASTAI ir DALIAI reikiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Danutė, Pranas, Daina ir Algis Jarai

Kiek daug mums palikai,
Ir taip tyliai išėjai...

Ir vėl Aukščiausias pasikvietė vieną iš darbščiausių mūsų šeimos narių

A.†A.

ZUZANĄ ŽILEVIČIENĖ

Širdgėloje ir sielvarčė likusį mylimą vyrą STASĮ, Jos brangią Motiną ir visus gimines giliai užjaučiame, liūdime ir jungiamės maldoje.

Jaunimo Centro Moterų Klubas ir visas Jaunimo Centras

Zemaičių Kalvarijos atlaidai. Maldininkai eina „Kryžiaus kelius“.

Nuotr. Prano Abelkio

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Ričardo Soko orkestras linksmo svečius „Draugo“ ruošiamame „Spaudos baliuje“ (gal reikėtų sakyti „spaudos puotoje“, bet „Spaudos balius“ vardu kadaise buvo pavadintas ir labai populiarus valsas, kurį be abejojimo tik prisimena, bet yra ir šokė mūsų vyresnieji skaitytojai). Kaip ten bebūtų – „balius“, ar puota, bet sekma dieni, rugsėjo 24 d., popietę ir vakarą skirkite pabendrauti su mūsų skaitytuos draugais, bičiuliais, skaitytuos ir neskaitytuoju, kurie gausiai – reikia tikėtis! – suplauks į Martinique salę.

Stalus užsisakyti ir bilietus įsigyti į „Draugo“ metinį banketą, įvyksiantį Martinique salėje š. m. rugsėjo 24 d., galima dienraščio administracijoje darbo dienomis. Kviečiame tai nedelsiant atlikti. Be Jūsų teje puotoje bus labai nuobodu...

Dr. Domas Kaunas, Mažosios Lietuvos fondo Vydūno mokslinių literatūrinių veikalų pirmosios laureatė, atvyksta iš Lietuvos dalyvauti šių sekmadieni, rugsėjo 3 d., 3:30 val. p.p. Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus „Gintaro“ salėje vyksiančioje premijų įteikimo popietėje. Laureatas laikmatis ištrauktas iš premijas skėmusios studijos „Mažosios Lietuvos knyga – lietuviškos knygos raida 1547-1940 m.“. Visi, o ypač lietuviška knyga ir kultūra susidomėję, kviečiami dalyvauti.

Ilona Maziliauskienė skaitys paskaitą „Jūros motyvas Lietuvos pokarinėje prozoje“ Santaros-Šviesos suvažiavime, kuris bus rugsėjo 7-10 d.d. Camp Ronora, Watervliet, Michigan. Informacijai skambinti 312/233-0345.

Skirmantė Jakštaitė (kairėje) ir Dalia Rakauskienė lietuviškos tyrimų ir studijų centre dirbanti, rinkdamos vertingą medžiagą. Abi atvykusios iš Lietuvos.

Nuotr. Edvardo Šulaičio

BALFo gegužinėje, įvykusioje Jaunimo centre rugpjūčio 27 d., ne visi laimingieji suskubė atsitiinti savo laimikius, todėl skelbiami laimėjusių bilietėlių numeriai, jeigu Jūsų bilietėlis yra su kuriuo iš tų numerių, kreipkitės į BALFo raštinę, 2558 W. 69th Str. ir savo laimikį atsiimkite; BALFo raštinės telefonas – (312) 776-7582. Štai tie laimingieji numeriai: 7651-33, 765186, 765453, 765594, 765627, 765792, 765794, 765947 ir 765943.

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prienaminiais nuosimėjimais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road - Tel. (312) 847-7747.

(sk)

Žinoma ir pamėgtoji solistė **Aldona Stempuzienė** (iš Cleveland, OH) koncertuos rugsėjo 9 d. vakare Santaros-Šviesos ruošiamame suvažiavime, Camp Ronora, Watervliet, MI. Daugiau informacijų apie suvažiavimą suteikiama telefonu (312) 233-0345.

ALTo Čikagos skyrius rengia gegužinę rugsėjo 4 d., pirmadienį (Labor Day), Anio ir Aldono Grinių sodyboje, Lockport, IL. Pradžią vidurdienį. Autobusas nuo Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios Marquette Parke išvažiuos 11 val. r., norintį pasinaudoti šiuo parnavigimu, prašomi nedelsiant skambinti (312) 434-4645 arba (312) 434-3713. Visi kviečiami linksmi praleisti Darbo dienos popietę, tuo parestami ir ALTo veiklą.

„Aušros Vartų“/„Kernavės“ skaučių tunto narių registracija bus vykdoma šesimtadienį, rugsėjo 9 d., po pamokų liuanistinėse mokyklose; Čikagoje – Jaunimo centre ir Lemonte – Lietuvių centre. Tunto vienietį pirmosios sueigos prasidės šeštadienį, rugsėjo 16 d., po pamokų liuanistinėse mokyklose. Į skautišką veiklą kviečiamos ir dar neskaitytųjų visos liuanistikos mergaitės.

Audrius Kirvelaitis, JAV armijos kapitonas, ejo vertėjo pareigas tarptautiniuose manevruose prie Fort Polk, Louisiana. Šiose taikovo laikais iš Lietuvos bei 14 kitų sovietų valdžijoje ar įtakojė buvusiu valstybių. Kapitonas Kirvelaitis yra baigęs Pedagoginį liuanistikos institutą ir yra buvęs liuanistikos tyrimo ir studijų centro darbuotojas.

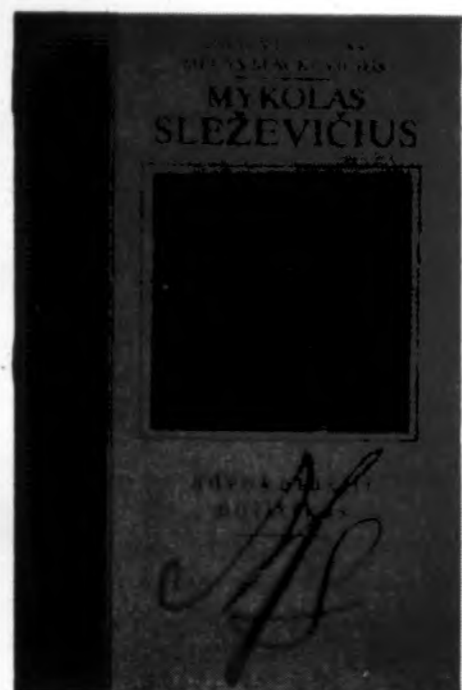
Aleksandras Stulginskis – Lietuvos prezidentas – Gulago kalnys. Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1995. 366 psl. Šia knyga baigiama dr. Alfonso Eidinto Lietuvos prezidentų politikos 1918-1940 metų laikotarpi. 1990 m. buvo išleista A. Eidinto knyga apie prezidentą Antaną Smetoną, 1993 m. – apie prezidentą Kazį Grinių. Aleksandras Stulginskis – pirmasis Lietuvos Respublikos konstitucinis prezidentas, Krikščionių demokratų partijos vadovas. Jam, vieninteliam iš trijų Lietuvos prezidentų, nepasitraukusiam į Vakarus, teko patirti visą Lietuvos tautai ištikimus negandus – okupacija, tremtis, lagerius, pažeminimą ir prievartą, grįžus į tėvynę. Apie tai dr. A. Eidintas ir pasakoja savo knygoje, pasakojimą pajvairindamas dokumentiniais nuotraukomis.

x Ieškoma asistentė dantis kabinetė. Darbas ketvirtadieniais ir penktadieniais, Downers Grove, IL apylinkėje. Turi kalbėti angliskai. Kreiptis: 708-960-3113. (sk)

x TRANSPAK praneša: „Paskutiniai duomenimis, Lietuvoje gyvena apie 3,700,000 gyventojų“. Siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą, 2638 W. 69th St., CHICAGO, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesniauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773. (sk)

ATSIŪSTA PAMINĖTI

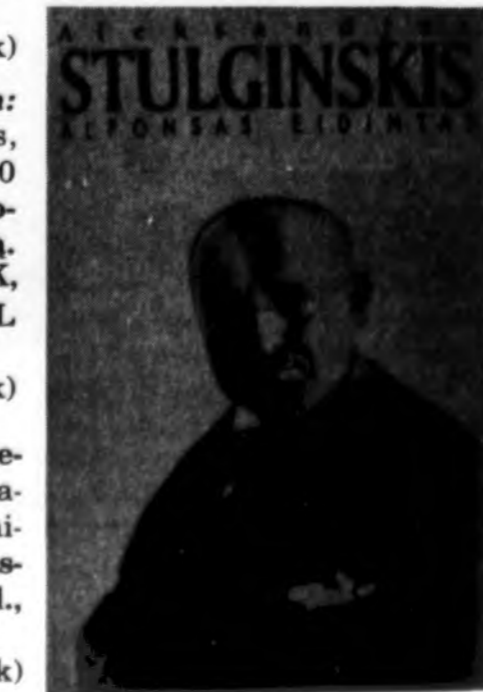
• Julius Būtenas, Mečys Mackevičius. „Mykolas Slezevičius: advokatas ir politikas“. Monografija. Vilnius. 1995. 263 psl. Išleido Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla dr. Kazio Griniaus fondo lėšomis. Knygoje pasakojama apie vieną iš nepriklausomos Lietuvos kūrėjų, žymų advokatą Mykolą Slezevičių, valstiečių liaudininkų partijos vadovą, keturių Lietuvos seimų atstovą, trijų ministrų kabinetų pirmininką, demokratijos gynėją. Jo asmenybę paryškina jo monografiją įterpti K. Škirpos, Z. Tolušio, J. Audėno, L. Šmulskio, J. Našliūno, J. Kardelio, A. ir B. Novickų bei kitų asmenų atsiminimai.

• „Pensininkas“, 1995 m. Nr. 5. Leidžia JAV LB Socialinių reikalų taryba, 2711 W. 71 Street, Chicago, IL 60629; tel.: (312) 476-2655. Redaktorius – Karolis Milkovaitis, 18421 Lemon Drive, 415 Yorba Linda, CA 92686, tel.: (714) 777-1617. Administratorė – Elena Sirutienė, Čikagoje.

Visų mėgiamas ir laukiamas mėnesinis žurnalas, kuriame galima rasti įdomių straipsnių sveikatos, tumorinis, gydytojų patarimų, kelioninių receptų, įdomybių iš viso pasaulio. Tie, kurie mano, jog jau sensta, tepaskaity šį „Pensininko“ numerį!

• Alfonsas Eidintas. „Aleksandras Stulginskis: Lietuvos prezidentas – Gulago kalnys“. Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1995. 366 psl.

Šia knyga baigiama dr. Alfonso Eidinto Lietuvos prezidentų politikos 1918-1940 metų laikotarpi. 1990 m. buvo išleista A. Eidinto knyga apie prezidentą Antaną Smetoną, 1993 m. – apie prezidentą Kazį Grinių. Aleksandras Stulginskis – pirmasis Lietuvos Respublikos konstitucinis prezidentas, Krikščionių demokratų partijos vadovas. Jam, vieninteliam iš trijų Lietuvos prezidentų, nepasitraukusiam į Vakarus, teko patirti visą Lietuvos tautai ištikimus negandus – okupacija, tremtis, lagerius, pažeminimą ir prievartą, grįžus į tėvynę. Apie tai dr. A. Eidintas ir pasakoja savo knygoje, pasakojimą pajvairindamas dokumentiniais nuotraukomis.

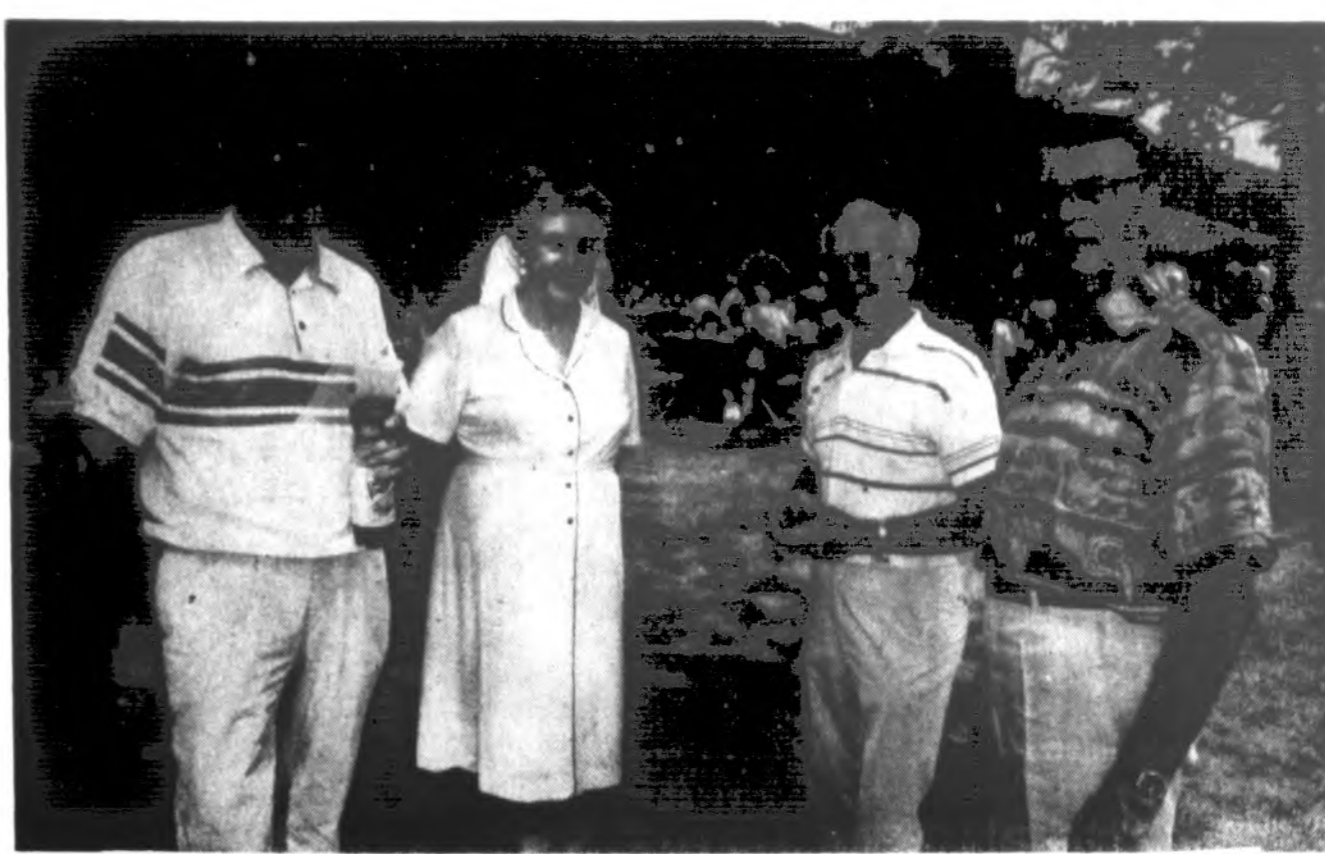
DALYVĖS AKIMIS

Norėčiau pasidalinti išpūdziais iš prieš dvi savaites įvykusio naujos lietuvių emigrantų bangos susitikimo Čikagoje, Jaunimo centre. Į susitikimą pakvietė visus norinčius iniciatyvinę grupę, išrinkta ankstesnėje sueigoje, kurioje dalyvavo apie 50 žmonių. Grupę sudaro Gintaras Tarnauskas, Arvydas Rineckis ir Angelė Paulaitienė. Susitikimo pradžioje G. Tarnauskas pristatė pagrindinę idėją – pastarųjų metų lietuvių emigrantai turi savitų problemų, būdingų tik jiems, todėl jie turėtų kurti ir savo bendruomenę ar įkurti informacinį centrą. Deja, informacinio centro veiklos pobūdis nebuvo konkrečiai apibūdintas, bet buvo galima suprasti, kad jame norima kaupti ir per jį teikti informaciją apie įsidarbinimo galimybes, pigesnius butus ir namus, medicininę pagalbą ir apdraudas, visas ir pan. Savo įprašinamą žodyje G. Tarnauskas paragino naujuosius emigrantus burtis į savo choras, rengti sporto varžybas, stengtis atgaivinti blėstančią lietuvių veiklą; užsiminė apie savo laikraščio ir radijo laidos būtinumą. Jo kalboje pasigedau kvietimui prisijungti prie jau daugelį metų gyvuojančių Čikagoje ir jos premeščių lietuvių apylinkių, nors buvo išreikštas noras turėti savo atstovą kai kuriose tarybose ir Lietuvių fonde.

Po G. Tarnausko kalbos žodį gavo svečiai. Amerikos Lietuvių Bendruomenės pirmininkė R. Narušienė pakvietė visus lietuvius prisidėti prie susitikimo Lietuvių Bendruomenės, nes kiekviena apylinkė jungia toje vietoje gyvenančius tautiečius. Ji pabrėžė, kad yra svarbu, kas mus visus jungia, o ne kas skiria, kad naujosios emigracijos žmonių talentai ir energija bei vyresniosios kartos patirtis galėtų duoti puikių rezultatų. R. Narušienė išskėlė mintį apie naujosios emigrantų bangos atstovą Amerikos Lietuvių Bendruomenės valdyboje. Manytiau, kad toks atstovas turėtų būti renkamas visoje Amerikoje gyvenančių naujųjų emigrantų konferencijoje.

Socialinių reikalų tarybos vardu kalbėjusi A. Šmulskienė apibūdino tarybos veiklą ir pagalbą visiems besikreipiantiems Amerikos istatymų ribose. Kultūros tarybos pirmininkė A. Kėželenė paragino išlaikyti lietuvišbės jausmą su ir vaikams, supažindinsu su projektu papiginti lietuviškų laikraščių kainas ir pakvietė visus įsijungti į lietuvišką veiklą per spaundą, mokyklas ir meninius vienetus. Lietuvių fondo vardu kalbėjęs S. Baras apžvelgė fondą įkūrimą, narystės reikalus ir svarbą Amerikos lietuvių gyvenime. Švietimo tarybos vadovė L. Kubiliūtė supažindinsu su liuanistinių mokyklų veikla, kalbėtoja palinkėjo laimingai atbežuoti.

Po svečių žodžio G. Tarnauskas paragino pasisakyti susirinkusius. Steponavičienė išreiškė norą susiburti, kurti savo programas, turėti savo finansus ir vystyti kultūrinę veiklą. A. Palukaitienė pakvietė jaunimą jungtis į lietuvių skautų sąjungą. L. Tautkuvienė paragino įsijungti į vietos lietuvių veiklą, gyvuojančias organizacijas, neskaldyti bendruomenės. Ji priminė, kad daugelį atsakymų ir rūpimus klausimus galima gauti tiesiogiai iš veikiančių reikalų tarybų, be jokių tarpininkų. Steponavičius kvietė visus gyventi santarvėje ir taikoje, nors savo kalboje nebuvo pakantus kitokiai nuomonei. St. Jagminienė pakvietė norinčius įsijungti į kavinę kapelą, planuojamą šokių ratelį ir etnografinį ansamblį. Keli pasisakymai nebuvo esminiai.

Pasaulio lietuvių centro gegužinėje rugpjūčio 20 d. Iš kairės: Kestutis Ječius, Birutė Vindašienė, Aleksas Karaliūnas ir Bronius Juodelis. Nuotr. Vytauto Jasinevičiaus

PRASIDEDA DARBYMETIS LIETUVIŲ FONDE

Nesibaigiantys šios vasaros karščiai nesukelia didelio paskato sėsti už stalo ir svarstyti planus rudens darbams bei renginiams. Tačiau, nepaisant oro temperatūros, dienos bėga, tenka sueiti ir pasvarstyti darbus, kurie laukia artimoje ateityje.

Lietuvių fondo valdyba rugpjūčio 21 dieną susirinko Pasaulio lietuvių centre savo poatostoginiam posėdžiui. Tačiau reikia pastebėti, kad nors LF valdyba vasaros metu, bet mėnesių ir neposėdžiavo, bet, kaip paaiškėjo iš valdybos pirmininko Stasio Baro ir administracinių reikalų vedėjos Alės Steponavičienės pranešimų, LF veikla ir per vasarą buvo gyva bei produktyvi.

Pirmininkas Stasys Baras pasidžiaugė, kad šią vasarą surengtos Lietuvių fondo golfo

Susitikimo pabaigoje žodį tarė antrasis iniciatyvinės grupės narys A. Rineckis. Jis pažymėjo, kad iniciatyvinės grupės ir dalies susirinkusiųjų nepatenkina lietuvių bendruomenės ir Lietuvių fondo vadovų kalbos, nes iš jų negaunama konkrečios pagalbos, jie tekviečia kurti meninius kolektyvus. Todėl reikia burtis į atsikaria vietą ir išrinkti naują valdybą ir iniciatyvinės grupės. Valdyba buvo išrinkta nebausuojant, papildomai iniciatyvinės grupės trimis naujais nariais. Ši valdyba turi suformuoti veiklos gaires. Tai tikrai nelengvas uždavinys, nes išklaudus dviejų iniciatyvinės grupės narių ir jiems pritariančių mintis, liko neaišku, ką vis tik norima kurti – naują lietuvių apylinkę ar žinią centrą, kodėl juos norima kurti, ir kaip jie veiks. Į klausimą ar centro teikiama informacija ir paslaugos bus nemokamos, nebuvo atsakyta teigiamai. Tad gal nuo to ir reikėjo pradėti – kad norima įkurti žinią centrą, biurą ar agentūrą, kuri neturi nieko bendro su veikiančiais Lietuvių bendruomenės struktūromis.

Palaikau tą dalį dalyvavusiųjų, kuri pasisakė už įsijungimą į Lietuvių Bendruomenės veikiančias struktūras, organizacijas ir meno kolektyvus. Norintieji visada suras, kur panaudoti savo talentą ir jėgas. Išnaudokim Lietuvių Bendruomenės, apylinkių renginius savo susibūrimams, kur galėtume tiesiog susitikti, geriau susipažinti, pabendrauti, o reikalui esant – pasidalinti rūpesčiais, patirtimi ir džiaugsmiais. Šis susitikimas parodė, kad mes labai mažai todėl į naująją valdybą buvo pasiūlytas ir išrinktas ne vardas, draugas ar pažįstamas, o tiesiog „vyras su barzda“.

Rūta Kuncienė

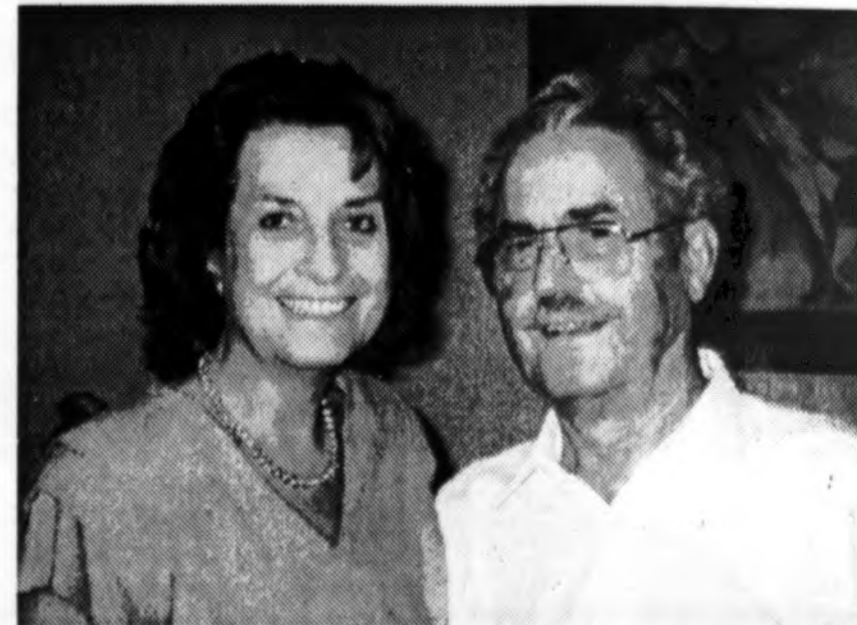
Kultūros Židinyje rengia Vinginių Bruožytės Lietuvių fondo vėjaus koncertą. Malonu, kad Lietuvių fondo veikla vystosi ir lietuvių telkiniuose.

Lietuvių fondo reikalų vedėja Alė Steponavičienė taip pat pranešė, kad vyksta tolimesni išmokėjimai Lietuvoje iš milijono dolerių fondo, prieš keletą metų LF narių balsavimu pasikirta Lietuva. Stambesni išmokėjimai padaryti Kultūros ir švietimo ministerijai technologinės linijos išigijimui – išmokyta 69,925 doleriai, o Lietuvių kalbos fondui, pietryčių Lietuvos švietimo reikalams 6,595 doleriai.

Lietuvių fondo vicepirmininkas adv. Algirdas Ostis, kuris tvarko palikimų reikalus, pranešė, jog yra gauta 1000 dolerių iš Jurgio Sakackio palikimo ir 100 dolerių iš Antano Zauras palikimo. Palikimai Lietuvių fonde šiuo metu sudaro 3,593,448 dolerių sumą. Kalbant apie skaičius, reikėtų paminėti, kad liepos mėnesio gale Lietuvių fondo kapitalas siekė 7,868,107 dolerių, gi narių skaičius buvo 6810. Nuo naujų metų pradžios Lietuvių fonda įstojo 38 nauji nariai. Linkėtina, kad Lietuvių fondo vėjaus metu tiek pagrindinis kapitalas, o ypač LF narių skaičius, gerokai paaugtu.

Pradedant Lietuvių fondo vėjų, rugsėjo mėnesį LF nariams bus išsiuntinėti laišku su pareis bus išsiuntinėti laišku su komisijos pateiktais duomenimis ir kita svarbia informacija. Posėdžio metu buvo aptarti LF vėjaus pokylio parengiamieji darbai. Pirmąjį ruošą ramkys LF vicepirmininkės Ramona Steponavičiūtė, Lina Žliobienė ir kiti talkininkai. Vėjaus pokylio įvyks šeštadienį, spalio 21 dieną Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Lietuvių fondo bičiuliai yra prašomi pasižymėti šią datą ir jau užsisakyti sau ir savo šeimai stalus, skambinant į LF raštinę telefonu (708) 257-1616. Raštinėje fonde pokylis, kaip ir visuomet, žada būti labai nuotaikingas.

Juozas Končius

Lietuvių Bendruomenė ir Lietuvių fondas žengia kartų, besirūpindami apjungti visus JAV lietuvius, nepaisant, kada jie atvyko į šį kraštą. Nuotraukos – JAV LB Krašto valdybos pirm. Regina Narušienė ir LF garbes pirmininkas dr. Antanas Razma vėliausiai atvykusių lietuvių susirinkime rugpjūčio 6 d. Jaunimo centre.